

SLOVENSKE POLKE V BOJU Z RUSI.

3. ARMADNI ZBOR SE NAHAJA V GALICIJI.

V spopadih, ki so se završili zadnje dni v severni Galiciji, so baje premagali Rusi tri avstrijske armadne zbornice. -- Lvova se ne bo branilo -- je načrt avstrijskega generalnega štaba. -- Krog Lvova stoje 3., 11. in 12. armadni zbor. -- 11. armadni zbor obsega iztočno Galicijo in Bukovino, 12. pa del Ogrske. -- Vesti o zmagi Nemcev nad Rusi pri Allensteinu se oficijelno potrjujejo. -- Boj v zraku nad Parizom.

Rusi pobili Avstrijce.

Petrograd, Rusija, 2. sept. — Rusko vojno ministrstvo je izdalo nocoj zvečer sledeče uradno poročilo: — Po vroči bitki, ki je trajala sedem dni skoraj neprenehoma, so zavzeli Rusi dvanaest milij od Lvova utrjene avstrijske pozicije. Ruska armada je začela prodirati proti glavnim utrdbam. Avstrijci so se morali v velikem neredu umakniti nazaj in pustiti na bojišču veliko število orožja in drugih vojnih potrebščin. Naša kavalarija je sovražnika dolgo časa zasledovala.

Avstrijska armada, ki je operirala v okolici Lvova, sestoji iz tretjega, enajstega in dvanaestega armadnega zbora. Ta armada je baje popolnoma pobita.

(Tretji avstrijski armadni zbor sestoji večinoma iz samih Slovencev. Dosedaj se je mislilo, da so poslali slovenske fante proti Srbom oziroma da branijo mejo proti Italiji. Če je poročilo ruskega vojnega ministrstva resnično, se nahajajo večinoma vsi Slovenci v Galiciji in se bojujejo z Rusom. Vest, da bi bili vse trije korpi popolnoma pobiti, je le malo verjetna. Op. ur.)

Avstrijci so pustili samo pri trdnjavi Lipa preko trideset topov. Rusi so zaplenili pri Lvovu vsega skupaj 150 topov.

To je prva brzojavka, ki je prišla iz Petrograda naravnost v New York.

Petrograd, Rusija, 2. sept. — Ruski generalni štab naznanja, da se je sedemdesetna bitka končala s popolnim porazom Avstrijcev. Nadalje se poroča, da je ruska armada razkropila 15. avstrijsko divizijo ter vjela 100 častnikov in 4000 mož. Med jetniki se nahaja šeststo ranjenec. Naša armada prodira naprej proti Lvovu. Sovražnik se počasi umika nazaj. Ob južni fronti v bližini Varšave smo z uspehom odbili vse avstrijske napade. Naše desno krilo je stopilo v ofenzivo in pogladilo sovražnika nazaj. Pri tej priliki smo vjeli nad sto častnikov in 4000 mož.

Rim, Italija, 2. septembra. — "Giornale d'Italia" je dobil z Dunaja brzojavko, da nameravajo Avstrijci zapustiti Lvov.

London, Anglija, 2. septembra. — Dopisnik neke tukajšnje informacijske pisarne poroča iz Rima sledeče: — Ker so Rusi že v neposredni bližini Lvova in se bo moralo mesto v najkrajšem času dati, so prenesli na Dunaj mestni arhiv. Župan je dobil natančno poročilo, kaj naj stori v slučaju, da začne Rusi oblegati mesto. Poročila o ruskih uspehih so povzročili v Petrogradu velikansko navdušenje.

London, Anglija, 2. septembra. — "Daily News" je dobil iz Rima brzojavko, ki se glasi: — Ruski cilj je Kocniguet v Vzhodni Prusiji. Ko zavzamejo to trdnjavo, jim je pot preko Breslau v Berlin odprta.

Nemci in Rusi.

Berlin, Nemčija, 2. septembra. — Združeni nemški in avstrijski armadni se je posrečilo zavzeti Lodz, ki je najvažnejša trdnjava na Rusko-Poljskem. Ruska armada se je morala umakniti nazaj. Francoska poročila, da Rusi oblegajo Koenigsberg, se od strani Nemcev odločno demantirajo. Severno od Lvova se vrši vroča bitka.

Lodz ima 350.000 prebivalcev, med katerimi se nahaja tudi 40 odstotkov Nemcev. Mesto leži ob železniški progi Kalisz-Varšava.

Washington, D. C., 2. sept. — Tukajšnje nemško poslaništvo je dobilo iz Berlina sledečo brzojavko: — Francosko poročilo, da Rusi oblegajo Koenigsberg je čisto navadna laž. Rusi niso niti sredi poti med mejo in omenjeno trdnjavo.

London, Anglija, 2. septembra. — Iz Petrograda poročajo, da ruski generalni štab pripozna, da so Nemci potokli tri ruske armadne zbornice in vjeli tri generale. Med njimi se nahaja tudi general Samsonov, ki se je posebno odlikoval v rusko-japonski vojni. Ostala dva generala se imenujeta Martos in Pestič.

London, Anglija, 2. septembra. — "Times" je dobil iz Petrograda sledečo brzojavko: — Iz glavnega stana poročajo, da je napadla nemška armada dva ruska armadna zbora in ju po hudem boju vrgla nazaj. Rusi so izgubili precejšnje število vojakov.

London, Anglija, 2. septembra. — Glede ruskih porazov v Vzhodni Prusiji je podal ruski generalni štab sledeče poročilo: — Nemci so dobili ob celi fronti veliko ojačen in vrgli nazaj dva naša armadna zbora. V zapadni Prusiji stoje naše čete v ofenzivi. V Landsbergu, Roesselu in Bischofssteinu so razdeljali železniške postaje.

Velika bitka se nadaljuje.

London, Anglija, 2. septembra. — Z galskega bojišča se sliši samo to, da se bje tam še vedno sila vroča bitka. Glavna ruska armada je zbrana pri Lublinu in Tomasevu. Avstrijci, ki so operirali pri Krakovu, so okupirali severni del rusko-poljske gubernije Kielec. Ob obeh bregovih so začeli prodirati v dveh kolonah naprej. Na nekaterih mestih so se naleteli na tretjo rusko armado in se spopadli z njo. Četrta ruska armada je prekorčila galsko mejo in se udarila v Avstrijci 30 milj vzhodno od Lvova. V bitki, ki se bje ob galski meji, si stoji nad milijon mož nasproti.

Položaj v Petrogradu.

Petrograd, Rusija, 2. sept. — Vse prebivalstvo se je mahoma pokorilo carskemu ukazu, ki zahteva, da se mora odsedaj zahajati imenovati Peterburg Petrograd. V kratkem bodo dali še o stalim ruskim mestom z nemškimi imeni ruska imena. Ljudje, ki se sprehajajo po ulicah, nosijo vsi črno žalno obleko. Car je odlikoval z velikim križcem sv. Jurja 20 vojakov nekje infanterijske kompanije, ki se je posebno odlikovala v bojih v Vzhodni Prusiji. Ko je sovražnik pobil vse konje, so vojski sami spravili tri topove na varno.

Črnogorci poročajo o zmagi.

Cetinje, Črnagora, 2. septembra. — Del Črnogorcev se je spopadel z Avstrijci pri Bileku v Bosni. Po hudi bitki so jih Črnogorci vrgli nazaj. General Vuković je stopil v ofenzivo in zasleduje Avstrijce.

Srbi zmagujejo.

Niš, Srbija, 2. septembra. — Danes je bilo izdano uradno poročilo o bojih med Avstrijci in

Srbi. Srbi so baje pregnali z dobrih pozicij 200.000 mož brojčeno avstrijsko armado in vjeli 4000 mož. Sovražnik se je umaknil v Sandžak.

Ruski ranjenci.

London, Anglija, 2. septembra. — Petrogradski dopisnik poroča nekemu tukajšnjemu časopisu: — Na posebno povelje se je ustavil prvi vlak z ranjenci v Carskojem selu, kje sta jih obiskala carica in velika kneginja Olga.

Nemci in zavezniki.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Vojno ministrstvo oficijelno naznanja, da je prodrl neki nemški kavalerijski armadni zbor do Soissons-Anniey le Chateau. V splošnem je pa situacija sledeča: — V okolici reke Rethel in Maas je sovražnik danes čisto miren. V bližini Arasa in Lille na severu ni nobenega znaka, da bi bil sovražnik v bližini. Naša armada prodira v Lotaringiji ob reki Sanon naprej. Na jugu je situacija neizpremenjena. Nemci so zapustili gorenji del Alzacije.

London, Anglija, 2. septembra. — Dopisnik tukajšnjega časopisa "Mail" naznanja: — Jasno je, da prodirajo Nemci z vseh strani, razen z juga, proti Parizu. Včeraj je dospela v Arras prednja straža, ki je imela seboj na avtomobilih dve strojni puški.

Pariz, Francija, 2. septembra.

Begunci, ki so dospeli sem iz departmanta Oise, pripovedujejo, da so v tamošnji okolici Francozi čisto pobili Nemce. Neki ranjeni narednik pravi, da je na lastne oči videl, kako je bežala pred francosko artilerijo neka cela nemška divizija.

London, Anglija, 2. septembra. — Dopisnik poročajo, da so zavzeli zavezniki pri St. Quentin zelo dobre pozicije, odkoder jih Nemci ne bodo mogli tako zlepa pregnati. Če prodrejo zavezniški nemški centrum pri La Fere je njihova naloga rešena. La Fere je oddaljen 60 milj od Pariza. Če zavezniški ne bodo imeli sreče, se bodo morali umakniti nazaj do Pariza in braniti mesto do zadnje kaplje krvi.

Kaj je dočivel neki Anglež.

London, Anglija, 2. septembra. — Dopisnik je sporočil "Chronicle" sledeče: — Neki angleški narednik, ki je bil v bojih pri Monsu ranjen, mi je pripovedoval: — Ko sem ležal brez pomoči na tleh in je nemška infanterija prodirala naprej, sem slišal iz daljave obupno stokanje. Ko sem se nekoliko sklonil, sem videl, da Nemci morijo težko ranjene vojsake in jemljejo samo one seboj, ki so lahko ranjeni. Ves preplašen sem zaprl oči in se delal kot da bi bil mrtev. Ko so prišli Nemci do mene, me je eden izmed njih sunil s tako silo s puškinim kopitom v prsa, da mi je zlomil rebro. Kljub silnim bolečinam sem se vseeno premagal, da nisem zakričal. Nadalje sem tudi videl, kako je neki Prus prebežal z bajonetom ranjenega Angleža.

Poročila o grozodejstvih.

Zanimivo je, kako si nasprotujejo vesti iz različnih mest. Rusi pravijo, da so Nemci uganjali grozovitosti. Nemci pa zatrjujejo, da so jih Francozi in Rusi

Na tem mestu naj priobčimo par brzojavk, da bodo čitatelji lahko sami razvideli, kako so si nasprotne:

Washington, D. C., 2. sept. — Tukajšnje nemško poslaništvo je dobilo iz Berlina sledeče poročilo: — Nemški ranjenci, katere vozijo iz Belgije, so strašno razmesarjeni. Po nekaterih mestih so prebivalci iz zasede streljali na nemške vojsake in zaklati vsakega, ki so ga dobili samega na poti. Zgodovina ne pomni, da bi kaka druga država tako postopala z sovražnikom kot je Belgija.

Berlin, Nemčija, 2. septembra. — Rusi so uganjali v Vzhodni Prusiji strašne grozovitosti. Neki materi so odrezali prsi, njenim otrokom so pa posekali glave in jih nasadili na ograjo. Stirje kožki so posilili neko žensko. Njenega moža so vklelili in ga prisilili, da je ostal v bližini. Francozi so v neki vasi na meji odpejali 14 žena in 25 otrok. Kaj se je z njimi zgodilo, ni nikomur znano.

London, Anglija, 2. septembra. — Dopisnik je sporočil "Telegraph-u", da bo Bruselj zadela kmalo ista usoda kot je zadela mesto Loewen. Kot znano, so Nemci požgali Loewen do tal in pomorili veliko število prebivalcev.

London, Anglija, 2. septembra. — Senator Hennegau naznanja nekemu tukajšnjemu časopisu: — Nemci so morili svoje težko ranjene tovariše. V bolnišnicah se nahajajo samo lahko ranjeni vojaki, ki bodo morali pa kmalu oditi nazaj na bojišče.

Nemški cesar.

London, Anglija, 2. septembra. — Nemški cesar je bil v soboto v Charleroi. Tam si je ogledal bojno polje, potem se pa takoj odpravil v Mons. Glavni stan nemške armade, ki je bil do sobote v Koblenz, se je preselil v neko mesto blizu meje. Nemški cesar se sedaj skoraj gotovo nahaja na vzhodnem bojišču. Armada nemškega prestolonaslednika je prenehala s prodiranjem ob reki Maasi. Nemški cesar je proglasil umestnost za vse vojaške begunce oziroma za one osebe, ki se niso postavnim potom izselile.

Sedež francoske vlade premeščen v Bordeaux.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Glasom proklamacije, ki je bila izdana krog polnoči, se je premetilo sedež vlade iz Pariza v Bordeaux. Kot vzrok te odločbe se navaja, da bo Pariz kmalu središče bojev med Nemci in zavezniki.

V proklamaciji se glasi, da je francoska armada kljub velikim izgubam še vedno enotna ter da bo branila glavno mesto. V zadnjih dneh pa so se vršili težki boji, ki so bili deloma za Francoze ugodni. Na severu pa je bil pristisk Nemcev tolik, da se je morala francoska armada umakniti.

Poslanec se je pozvalo, naj spremljajo vlado v novi sedež. Vzdržati in bojevati se mora biti sedaj vodilna misel za zaveznike, dočim je na morju preskrbljeno, da ostane Nemčija odrezana od ostalega sveta. Na severu pa bo zadal Rus nemškemu cesarstvu smrtni udarec.

Boj v zraku.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Včeraj zvečer se je vršil nad Parizom v zraku boj med nemškimi in francoskimi aeroplani. Trije nemški aeroplani so se prikazali nad glavnim mestom in takoj se je poslalo dva francoska aeroplana, da se spustita z nemškimi v boj.

Medtem se je s strojnimi puškami in topiči neprestano streljalo v zrak, vsled česar so bili nemški aeroplani ločeni drug od drugega. V zraku se je pričelo streljanje z ene na drugo stran. Nemški aeroplani so se pričeli končno dvigati vedno bolj in bolj ter so izginili v severozapadni smeri.

Mučnice beže z dežele v Pariz.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Velik del prebivalstva departmanta Oise in Seine-et-Oise je bežal iz svojih bivališč ter se nahaja na poti proti Parizu. Mnogi begunci iz Belgije in severne Francije, ki prihajajo v Pariz, so veliko večje kot pa one, ki beže iz Pariza iz strahu pred bližajočim se obleganjem. Ko so prihajali vlaki, je bilo na kolodvorih toliko ljudi, da je morala policija izprazniti nekaj cest. Begunci so naleteli na severnem kolodvoru na dva angleška generala, ki sta bila prišla v Pariz, da se posvetujeta s tukajšnjimi vojaškimi oblastmi. Angležema se je priredilo bučne ovacije.

Glasom poročil beguncev iz teh departamentov so bili pobiti Nemci v departmentu Oise, južnoiztočno od Compiegne, pri Crepy en Valois. Vojaški guvernir v Parizu je danes odločil, da ne sme noben privaten avtomobil zapustiti mestnega okrožja.

Križarka "Nürnberg" je pripravljena na boj.

Honolulu, Havajsko otočje, 2. septembra. — Nemška križarka "Nürnberg" je zapustila danes tukajšnje pristanišče potem ko je vzela na krov toliko premoga, kolikor ga je dovolila ameriška vlada. Mogoče je, da se bo nemška križarka spustila v boj z obema avstralskima bojnimima ladjama "Australia" in "Warrega", ki se nahajata v bližini havajskega otočja. Posestrimska ladija križarke "Nürnberg" "Leipzig" se nahaja baje zapadno od Havaja ter se bosta obe bojni ladiji najbrž združili. Kapitan Schönberg je rekel, da bo ostal še nekaj dni v bližini otočja, da je pripravljen na vsak dogodek ter da se ne bo nikdar udal.

Parizska borza je zaprta.

Pariz, Francija, 2. septembra. — Danes se je zaprlo pariško borzo.

Izgube Angležev na Francoskem.

London, Anglija, 2. septembra. — Uradna lista padlih in ranjenih angleške armade v Franciji kaže sledeče številke. Mrtvi: 36 častnikov in 127 vojakov; pogrešani: 4183 mož in 95 častnikov. V listi so navedena le imena častnikov. V tej listi se gre le za kavalerijo in nadaljnih uradnih poročil se pričakuje v teku par dni.

Brezlična šifrirana brzojavka so dovoljena.

Washington, D. C., 2. sept. — Vprašanje cenzure za brezlična poročila se je sedaj rešilo. V bo-

doče bodo smele vse vojskujoče se države odposiljati šifrirana brezlična poročila, a pod pogojem, da se ključ za brzojavke deponira pri cenzorju Združenih držav.

Obenem se je določilo, da morajo biti vse brezlične postaje pod vodstvom uradnikov vlade Združenih držav.

Vojni davek.

Washington, D. C., 2. sept. — Predsednik Wilson bo jutri ali v petek osebno naprosil kongres, naj sprejme predlog za vojni davek, da se pokrije primanjkljaj pri carinskih dohodkih, povzročen vsled prekinjenja uvoza in izvoza. Takoj, ko se je danes povrnil v Washington, je imel predsednik posvetovanja z voditelji kongresa.

Turčija pripravljena.

Washington, D. C., 2. sept. — Turški poslanik Rustem bej je dal danes izraza svojemu prepričanju, da se bo Bulgarska združila s Turčijo v slučaju, da bodo balkanske države posegle v evropsko vojno. Turčija sama je mobilizirala 500.000 mož, "da je pripravljena za vse slučaje."

Popolnoma nepravilno je, ako se govori, da hoče Turčija izvesti vojno z Grško. Mobilizacija se je izvršila na podlagi tehtnih vzrokov, pri katerih igra Grška le stransko vlogo.

Turški poslanik je nadalje rekel, da je že mesec dni odrezan od svoje vlade in malo pred tem je sporočil državnemu departmentu, da bo ostala Turčija nevtralna, da pa je pripravljena za vse slučaje. Mobilizacija pomeni nekaj čisto drugega kot pa koncentriranje čet. Turčija ni povedala proti kateri deželi koncentrirala svoje čete.

Rim, Italija, 2. septembra. — Dolgo pričakovana vdeležba Turčije pri evropski vojni se bo najbrž izvršila še danes ter ni misliti na to, da bi otomanska vlada še dalje čakala, da se združi z Nemčijo in Avstrijo.

Tukaj vlada vdom glede tega, kaj bo storila bulgarska vlada. Poročila iz Berlina baje kažejo, da sili Nemčija Turčijo, naj se vdeležijo vojne. V Carigradu je došlo 75 nemških častnikov, ki so vstopili v turško armado kot polveljniki.

Vojne napovedi se pričakuje vsaki trenutek.

Atene, Grška, 2. septembra.

Po izvanredni ministrski seji se je danes naznanilo, da ni Grška v ničemer izpremenila svojih načrtov. Ostati hoče nevtralna dokler se ne bo skušalo potegniti balkanske države v vojno. Mobilizacija Turčije pod vodstvom nemških častnikov se ostro obsoja, a Grška ne bo nastopila proti Turčiji, dokler ne bo slednja sama pričela.

London, Anglija, 2. septembra. — Kot poroča Reuterjev dopisnik se je v Petrogradu poloficijelno izjavilo, da je pričakovati izbruh vojne med Turčijo in Grško najdalje tekom dveh ali treh dni. V Smirni se je baje že izkrcalo veliko število turskih čet in druge čete utrjujejo postojanko v bližini Cataldže in iztočno od Skadra.

Za vrhovnega poveljnika je izbran Enver bej, dočim bo družni turški armadi poveljeval nemški general Sanders.

Kršenje nevtralnosti.

Washington, D. C., 2. sept. — Nemški poslanik grof Bernstorff je včeraj izjavil, da ima v rokah neovrgljive dokaze, da odhajajo neprestano iz Združenih držav v Anglijo velike množine vojnega kontrabanta kot municije, avtomobilov in drugega blaga. To je seveda evidentno kršenje nevtralnosti.

Poslanik je imenoval več tvrdk, ki se pečajo s takimi pošiljankami. Ko so pozneje časnarski poročevalci vprašali pri dotičnih tvrdkah, kaj je resnice na teh poročilih, niso hoteli dati slednje nikakega odgovora.

Poslanik bo celo zadevo predložil državnemu departmentu. Neki znani odvetnik se je izrazil, da pomenijo take pošiljke kot jih je omenil nemški poslanik, brezdvomno kršenje nevtralnosti. Da se prepreči take pošiljke iz New Yorka, se nahaja v pristanišču bojna ladja "Florida", ki mora paziti na to, da imajo vsi parniki pravilne listine.

Ameriška trgovinska mornarica.

Washington, D. C., 2. sept. — Rob. Lansing, odvetnik državnega departmanta, je sporočil danes hišnemu komiteju za mornariške zadeve, da bi si Združene države nakopale sovražstvo nekaterih držav, ako bi skušale nakupiti od katerekoli države trgovinske parnike. Lansing je nadalje izjavil, da lahko varujejo Združene države svojo nevtralnost s tem, ako zgrade parnike ali jih pa nakupijo ter nato odajo privatnim družbam v najem. Da bi bila vlada sama posrednica trgovinskega brodovja, ter vodila posle v lastni režiji, bi tvorilo to diplomatsko vprašanje, za katero ni najti nobenega prejšnjega slučaja. Tako postopanje bi brez dvoma dovedlo do zapletljajev.

Antwerpen cilj Nemcev.

London, Anglija, 2. septembra. — Neki dopisnik poroča iz Ostende, da se je začela pomikati velika nemška armada iz Bruselja proti severu. Skoraj gotovo prodira proti Antwerpenu. Prebivalstvo je dobro preskrbljeno z živili. V mestu je precej močna posadka, ki bo pa le s težavo odbila napad.

Važno naznanilo

IN SKUPNI ODGOVOR NA VEČ VPRAŠANJ.

Vsem onim, kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljke, datirane z dnem 15. julija t. l. ali kasneje, tem potom naznanjamo, da pričakujemo že več časa raznih poročil iz urada c. kr. poštne hranilnice na Dunaju, toda dosedaj še nismo niti enega dobili. Zato nam ni znano, ako so vse naše denarne pošiljke izza zadnje polovice meseca julija neovirano dospеле na Dunaj in bile potem tudi odposlane na zadnje pošte. Kakor hitro se nam posreči kaj gotovega poizvedeti, bomo pošiljateljem takoj poslali takozvana obvestila, ne da bi bilo komu potreba nas opominjati. Kot pa vse kaže, ne treba za konečno pojasnilo toliko časa čakati, da bo vojna končana.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
"pol leta" \$3.00
"pol leta za mesto New York" 4.00
"pol leta za mesto New York" 2.00
Evropa za vsa leta 4.50
"pol leta" 2.55
"četrt leta" 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopis bres podpisa in osebnosti se ne
prišteje.

Današnji se blagoviti pošiljati po -
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
naložbe naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
22 Cortlandt St. New York City.

Telephone 4687 Cortlandt.

Sklenitev miru?

Nemški poslanik v Washingtonu, grof Berstorff, je podal izjavo, da je Nemčija pripravljena skleniti mir. Izjavo je nadaljeval, da so Nemci pridobili vojno, da se je doseglo namen nemškega generalnega štaba, da se zavzame hitro in temeljito porazi ter da se more vsled tega Nemčija potegniti nazaj ter skleniti mir.

Kar so nekateri razumni napovedovali že vnaprej ob pričetku vojne, se bo sedaj najbrž izpolnilo.

Grof Bernstorff govori sicer o pobitih zaveznikih na zapadu, pozabi pa popolnoma sovražnika na istoku, Rusov, ki stoje še deloma na nemškem ozemlju in katere je še treba premagati, ako se je sploh imelo namen, spustiti se z njimi v resen boj.

Kakor znano, se je začela vojna z zahtevu Avstrije, naj se poniža Srbija na način kot se ni še nikoli kaka država ponižala pred drugo. Rusija je intervenirala v prilog Srbiji, kar je zopet spravilo Nemčijo na noge. Nemčija je napovedala Rusiji vojno, ker je slednja mobilizirala. Nemški narod se je razburilo s poročili, da so Rusi že prekorali nemško mejo. Rusko nevarnost, uničenje nemške kulture je bilo čitati iz poročil, katere je objavljala nemška vlada. Vspričo te domneve ruske nevarnosti so izgubili v Nemčiji celo trezno misleči ljudje glavo ter so bili vsi edini v boju proti ruskemu carizmu in ruski despotiji.

Vojna proti Rusiji! To je bila parola, pod katero so se združile v Nemčiji vse stranke in ki je povzročila velikanski val patriotizma.

Vojna se je pričela. Obračala se pa ni v prvi vrsti proti Rusiji, temveč proti Franciji, ki ni po izreku nemškega državnega kanclerja hotela nobene vojne, ter proti Belgiji, katero se je napadlo brez ozira na določbe mednarodnega prava.

Glavna sila nemškega napada se je obračala proti zapadu. Na istoku se je pustilo Ruse popolnoma pri miru. Pustilo se jih je preko nemške meje, ne da bi se jim kdo postavil v bran. Vojno proti Rusiji se je pridigovalo, a vojno s Francijo se je hotelo. Nemški narod, katerega se je napolnilo s strahom pred rusko invazijo, se je povedlo proti zapadu, mesto proti istoku. Udarilo se je na zavezništvo Rusije, a njo samo se je pnilo pri miru.

Vse kaže, da se bo završilo to, kar se je domnevalo o pričetku vojne. Kadar bo Nemčija pobila na tla Francijo, se glasi, bo sklenila z Rusijo mir.

Sedaj kaže vse, da je prišel ta trenutek. Izjava nemškega poslanika v Washingtonu, da je Nemčija pripravljena skleniti mir, je mogoče razlagati le na ta način, da se bo morala Francija uklo-

piti iz kroga velesil. Z Rusijo pa se bo domenilo, kako bo izgledal za naprej evropski politični zemljevid. Pri vsem tem pa bosta igrala Anglija in Avstro-Ogrska le postransko ulogo. Kadar bo enkrat končana vojna z Rusijo, bo izgubila za Nemčijo tudi vojna z Anglijo velik del grozote. Potrebne surovine in drugi material, katerega se ne bo moglo dobiti preko blokiranih nemških pristanišč, bo prihajal v deželo iz Rusije ali preko Rusije. S tem bi pa bila tudi odstranjena največja nevarnost za Nemčijo v tej vojni.

Mirovni sklep v tem času bi povzročil, da bi bila resnična zmagalka v tej vojni Rusija, na čemur nič ne izpremeni dejstvo, da je bilo ujetih mnogo tisoč Rusov. Prvotni uspeh, ali vsaj doždevni uspeh Rusije tako na nemški kot na avstrijski meji, bi zopet dvignil njeno vojaško veljavo, ki je trpela vsled poraza v Manuriji. Carizem bi izšel iz te vojne ozačen in ruska demokracija bi imela potem še veliko težje, da se stališče kot ga je imela doslej. Pruski militarizem in ruski carizem bi si delila gospodarstvo Evrope. To bi bil pomen mirovnega sklepa v sedanjem času.

Dopisi.

Collinwood, Cleveland, Ohio. — Marsikdo se še spominja žalostnega dogodka, ki se je zgodil dne 9. septembra lanskega leta. Takrat je namreč nemila smrt ugrabila iz naše srede blagega gospoda župnika Rev. Andreja Smrekarja. Ker bo kmalo obletnica, smo sklenili, da mu postavimo skromen spomenik, ki bo že do 20. septembra gotov. Ta dan bo tudi na pokopališču sv. Pavla ob tretji uri popoldan odkritje spomenika. Tem potom vabimo vsa društva iz Collinwooda in Clevelanda, da se odkrija v kolikor mogoče velikem številu udeležev. Ranjki gospod župnik je bil v naši fari kakih pet let. Takrat, ko je prišel k nam, smo stali skoraj na robu prepada, z njegovo pomočjo se je pa naša našelina v vseh ožirih povzdignila. Cerkveni odbor župnije Marijinega Vnebovzvetja v Collinwood, O.

Milwaukee, Wis. — Z veseljem smo pričakovali v našem mestu XII. konvencije K. S. K. J., osobito pa še radi tega, ker je praznovala ta Jednota baš v Milwaukee svojo 20letnico. Veselje nas navdaja tudi, ker se je označena konvencija zaključila v najlepšem redu, ali v splošno zadovoljstvo večine delegatov. XII. konvencija bo ostala gotovo zapisana v zlatih bakvah Jednote. V trajnem spominu bo ostal tudi obisk v Milwaukee tolikoštevilnih zastopnikov podrejenih družtev naše slavne Jednote, ker so nastopili kot moške, da so dosegli svoj cilj. Mi tukaj živčeli Slovenci se bomo še dolgo spominjali ure slovesa ob zaključni konvenciji. — Vsem gospodom delegatom, ki so me posetili ob času zborovanja, se tem potom tudi jaz toplo zahvaljujem za izkazano mi naklonjenost ter jim ključem: Živeti! — Frank Franceti, gostilničar in zastopnik društva sv. Janeza št. 65, 293 Reed St.

Pisma iz domovine.

Struge, Kranjsko, 28. jul. Dragi brat!

Sklenila sem ti sporočiti par žalostnih vestí. Dosti ti ne morem pisati, ker se mi roka trese od prevelike žalosti. Ko so imeli fantje 26. in 27. julija veselico, je prišel naenkrat brzojav, da morajo iti vsi na vojno. Naslednji dan je odpeljal pet orožnikov samo iz Strug 100 rezervistov. Žene so se jih tako oklepale, da so jih orožniki le s silo odtrgali od njih. Na kolodvor ni smela iti nobena za svojimi možem. Ko so se odpeljali, je bilo tako kričanje, da se je slišalo skoro uro naokoli. Ženske bodo morale odsedaj za naprej opravljati na poljih možka dela. Županstvo je nadalje tudi razglasilo, da bodo pobrali take od 18. do 20. leta in potem vse, ki niso bili potrjeni od 20. do 50. leta. Če bo kaj novega, ti bom že sporočila. Pozdrav vsem skupaj. M.

Dol. Otave, Kranjske, 28. jul. Dragi Anica! Predno ti nadalje pišem, vas vse skupaj prav lepo pozdravim in ti povem, da je izbruhnila voj-

strašno novico smo zvedeli v nedeljo 26. julija popoldan. V pone- deljek so morali iti že vsi možiki od 18. do 42. leta. Šli so tudi taki, ki niso bili vojak. Vse bo šlo, samo ženske in otroci bomo ostali doma. Od nas so šli: Jurant, Kajzarjev Janez in oba Pikovnika. Na Zupanem so ostali samo trije možiki: Rot, Županjski Anton in stari Kajzar. Z Gorenjih Otav sta šla Mihlinov Andrej in Snelček ter še veliko drugih. Iz Rakitne, kjer je 120 hišnih števil, jih je šlo preko dvesto. Na travnikih je še trava, pa so morali vse pustiti in oditi. Od same žalosti se oni, ki so ostali doma, ne morejo nič delati. Piši mi, kako je kaj v Ameriki. Lep pozdrav vsem skupaj! Tvoja sestra Angela.

Dobletina, Štajersko, 27. jul. Dragi Anton!

Mojeva pisma gotovo ne boš vesel, in vedi, da ti ga pišem s solzami v očeh. Sinoči sta prišla k meni dva občinska moža in zahtevala tvoj naslov. Rekla sta mi, da te moram obvestiti, da se takoj naznanis pri tamošnjem konzulatu, če ne, boš pa kaznovan, ko prideš domov. Sedaj so zavladale tukaj pri nas take razmere, da jih ni mogoče popisati. Vse to je zaradi tega, ker so Srbi ustrelili našega prestolonaslednika. Pod orožje bodo morali iti vsi možiki do 42. leta. Razen drugih so šli tudi sledeči: Bohačev Maks, Marčnikov Tone, Peričnik. Florjane, Stvarnikov, Cajnar; iti je moral tudi Dobletinski, čeprav ni bil vojak. Prosim te, naznani se takoj, kakor hitro dobiš to pismo, da ne boš imel kakih sitnosti. Neprestano se vozijo mladi fantje in moške na kolodvor. Ljudje vpijejo, da je groza. Delo po poljih bo začelo počivati, saj ne vem, kdo bo spravljal pridelke domov. Srčen pozdrav vsem skupaj. Za danes naj zadostuje, ker sem preveč žalostna, bom pa še drugič kaj več pisala.

Apolonija H.

Češka Magdalena.

Zgodovinska novela iz XIV. stoletja. — Spisal Ferdinand Schulz.

(Nadaljevanje.)

Ker o vsem, kar se je od danes zjutraj pogajalo in dogovarjalo med gospo Kristino Rokycansko in kraljem Kazimirov, dosedaj ni imela niti pojma, ni zamogla Aluša razumeti izraza vshičenja svoje zapovednice. Samo po izrazu njenega lica je pogodila, da se ji ni pripetilo nič neprijetnega.

"Ali je bil to v resnici Vitek, ki je sedaj zmagal?" je vprašala, samo da jo dovede k jasnejšemu izražanju njenih misli.

"Ah, kaj se jaz brigam, kedo je tam doli zmagal!" je gospa Kristina, hiteč po stopnicah v prvo nadstropje, prehitela Alušo, dasi je bila poslednja za par let mlajša in šibkejšega telesa. V par trenutkih je že stala gospa Kristina v svoji glavni sobi, napol zakrita za preprogami okna, odkoder se je dobro videlo na vse namestje; in kažoč s prstom na oba kraljevska prestola, je vprašala svojo zaupnico Alušo, ki je vsa zasopljena prihitela k njej:

"Kateri izmed obeh dvih kronanih bi ti bolje ugajal?"

"Meni bi vedno boljše ugajal mož, ki je divjejši," je odgovorila Aluša, "in ta Poljak izgleda poleg našega kralja Karola kakor satan. On gotovo ognjevitost ljubi!"

"Moram ga čuvati pred teboj", se je šalila gospa Kristina, "da mi ga ne zapelješ!"

Aluša se je opotekla od začudenja.

"Morda ta poljski vitez, ki je bil zjutraj tukaj?..." je zadobila po trenutku zopet moči k vprašanju.

"Da, to je bil odposlanec kralja Kazimira", je pritrdila gospa Kristina, ki je napeto nasledovala zadnje dejanje slavnega turnaja.

"To je soglasje!" je radostno poskakovala Aluša po sobi. — "Ravno danes zjutraj smo o teh kraljih govorili!... Zdi se, kakor bi se pokazal krassen sen."

"Samo ne zaleti se v nikakoršne fantazije!" jo je opominjala gospa Kristina. "Rajše napravi tukaj hitro red, kajti kralj Kazimir utegne vsaki trenutek priti semkaj."

"Sem k nam pride?"

"Hoče govoriti z menoj..."

"In javno podnevi?"

kogar ne boji in živi po svoji volji.

"Kaj poreko k temu na dvo- ru?"

"Sem-li mar jaz kriva, da se mu ni tam nobena izmed gospa in gospe bolj priljubila?"

"Skoda, da odpotuje baje že jutri!"

Gospa Kristina je molče zrla, kako se slavnostni spreved uravnava k odhodu v istem redu, kakor je prišel. Bila je trdno prepričana, da pride poljski kralj v kratkem času sem. Ostala je v isti obleki, kakor je bila pri slavnosti. Prepričala se je z novo preizkušnjo pred zrealom, da ji izborna pristaja...

Čez trenutek je rekla Aluši, da hoče biti sama. Premisljala je, kako naj vsprejme tako vzvišene-ga gosta in kako naj se vede proti njegovim ljubimskim nakanam. Konecno se je zdelo, da se je odločila. S ponosnim korakom se je začela sprehajati po mehki preprogi med dvema zreali, tako da je vedno imela sliko vse svoje postave pred seboj. Vsaki hip je popravljala na sebi kakdo malenkost; vedno in vedno je opazala na obleki kakdo gubo, ki bi morala biti, po njenem mnenju, ukusnejše uravnana. Vedno in vedno je našla na svojem licu kako žilico, ki bi bila morala, po njenem prepričanju, delati boljši utis. Dokler ni slednjič našla nič več, kar bi bila rabila kakega popravljanja ali zboljšanja.

Zadovoljno se je odvrnila od zrealca in stopila tesno k durim, ki bi vodile na hodnik. Zdelo se ji je, da zveni od tamkaj neznan možki glas in potem težak, hiter korak. Predno je mogla poklicati Alušo, je ista otvorila vrata in je vstopajočemu poljskemu kralju pokazala na gospo Kristino.

"Ni treba, da mi še praviš, koga vidim pred seboj?", je odpravljal kralj Kazimir premeteno devjoko nazaj v hodnik in je takoj nato pristopil z odprtima rokama k gospe Kristini — ki je bila, dasi je vsak trenutek pričakovala njegovega prihoda, po nagli njegovi pojavi vendarle jako presenečena — in je vskliknil navdušeno:

"Končno, po tolikih puščobah, srečen trenutek! Po tolikih urah gorečih želja trenutek slastnega svidenja! O, skloni se k meni, milostna gospa, nasloni se name, golobica moja!"

In že je ovijal okolo njenega pasu svojo roko. Toda kakor blisk se mu je izvila gospa Kristina in se je, odstopivši par korakov nazaj k mizi, naslonila z bokom nanjo in stegnila svoje snežnobele zapeljive roke predse, kakor bi hotela odbiti od sebe ali pa vsaj zadržati novi naskok.

"Da, da, oprosti krasna gospa", je počel kralj Kazimir — ne da bi se niti ganil z mesta — prositi s pridruženim glasom, "o, prosti, da ne morem več zadrževati ognjene želje po tvojih čarobnih očeh; pozabil sem običajni obred, ki zahteva, da se šele predstavim, kdo da sem."

"To ni potrebno, kraljevska milost..." je odgovorila gospa Kristina, ne da bi ganila s trepalnicami.

"Ti si torej uganila? Veš, kdo da sem?" je vskliknil kralj in je pristopil bližje k njej. "In vendar ta mrzli, skoro neprijateljski, vsaj jako neprijazni vsprejem!"

"Ne blagovoli mi šteti v zlo, kraljevska milost", se je opravičevala gospa Kristina, "jaz sem resnično v zadregi... Tako vzvišen obisk v moji skromni hiši... Niti pomisliti ne morem, s čim sem zaslužila to visoko čast..."

"V mojem objemu vse izveš, razkošno, prelubeznjiva gospa", je odvrnil Kazimir, "samo nagradi že željo in mojo ljubezen, ki me žene k tebi, v to udobno sobo, iz slavnostnega veselja in razpoloženja... Ne brani se in dovoli, da te smem stisniti k sebi in poživiti se s tvojim sladkim dihom."

In zopet — kakor bi se bilo ognjeno vnetje strasti razlilo po njegovih žilah — je s hitro kret-njo stal tesno pred gospo Kristino in vstegnil k njej roki. Toda takoj jih je zopet odtegnil in prestrašeno odstopil. Po njenem oblišču se je razlil izraz strogega dostojanstva in užaljenega ženskega ponosa. Njene oči so obstale na njem s trpkim očitanjem in njen glas je zvenel karajoče, ko je dejala:

"Tvoja kraljevska milost se gotovo blagovoli varati v meni; drugače bi si ne mogla razjasniti..."

"Jaz da se taram?" je odgovoril kralj v veliki zadregi. "Mami nisi ti gospa Kristina Rokycanska?"

"Imenujejo me za Kristino", je pritrdila in se posadila na divan, "in sem vdova po praškem meščanu, Mikolašu Rokycanskem!"

"In, ali ni bil pri tebi, gospa Kristina, danes zjutraj moj kormnik, vitez Domeš, tvoj rojak?"

"Bil je pri meni", je namignila z glavo.

"In, ali me nisi po njem povabila, da te obiščem takoj po turnaju?"

"Privolila sem želji tvoje kraljevske milosti in sedaj pričakujem, da mi tvoja kraljevska milost ne bo dalje zatajevala svoje-ga prevzvišenega obiska."

In pogledala je presenečeno kralja z izrazom otroške naivnosti.

"Gospa Kristina!" je vskliknil Kazimir nestrpno. "Zakaj prihajam k tebi?... Da se s teboj razveselim, da se veselim nad tvojo čarokrasno lepoto, da se navžijem tvoje milosti... In ko sem ti povedal vse to, hočem tudi to storiti!"

Po teh besedah je zagorel njegov pogled v neukrotljivem divjem poželju in v njegovi roki, prosoje stegnjeni k gospe Kristini, so se tresli mrzlično.

Toda gospa Kristina se je samo nasmejala in je ohranila svoj ledeni mir ter dejala:

"Vidi se, da prihaja tvoja kraljevska milost k nam iz kraja, kjer se dobiva naklonjenost in ljubezen žen s prvo besedo, s prvim migljajem. Mi na Češkem imamo hladnejšo kri in se ne pre-naglamo tako."

In jela je pregledovati svoj krasni, z dragim kamenjem posuti pas, kakor bi hotela svojem gostu dati časa za premišljanje.

Kralj Kazimir je bil resnično ves zmeden vsled vsprejema in vedenja gospe Kristine. Na tak tek svojega ljubavnega pustolovstva ni bil pripravljen niti najmanjše. Pričakoval je, da se mu bo godilo pri njej kakor pri vseh milostnicah, kolikor jih je spoznaval na svojih bojnih in političnih potovanjih po svetu in od katerih je mnogostevilno zbirko redil na svojih gradovih v Poljski.

Njemu, mogočnemu, strastnemu in darežljivemu kralju ni trebalo doslej prositi kake ženske; na stotine krasnih oči in damskih postav je povsod samo prežalo. Da on zapove! Pri svojih pustolovstvih v prvih rodbinah domačega plemstva ni zadel dosedaj niti na najmanjše protivje; trgal in uničeval je cvetje ženske krasote, kjerkoli je našel nanje, v vsem svojem dosedanjem življenju ni spoznal, kaj da je spoštovanje in obzirnost nasproti ženski kreposti, kaj da je svetost zakonskih vezi, kaj zavest izvršene-ga greha nad nedolžnostjo, ki je nihče ne brani. Svet je bil poln ozirov od vseh njegovih želja, poln poslušnosti nasproti njegovi poveljem, poln užitkov, ki so le čakali, da se nakloni k njim.

Sedaj je prvič zadel na zapreko, na neizpolnjeno volje. In pri kom? Pri meščanki! In to celo pri taki, ki se enakim nakanam, s kakoršne je on prišel k njej, si- eer ni upirala, pri milostnici, vse- obče znani.

Njegov ponos in njegova strast sta se uprla proti misli, da bi samo od te ženske moral oditi brez uspeha, da bi na svojih grečnih pustolovstvih doživel v Pragi prvi poraz, v hiši vdove!

Ko bi ne bila tako neizrekljivo krasna in zapeljiva, kako kruto in občutno bi jo kaznoval za njeno drznost, za njeno nesposljljivost, nehalčnost, neumnost! Toda en edini pogled na njeno krasno lice in postavbo je razorožil njegovo jezo, njegov srd, in ga zavel zopet k ljubeznjivosti in poželjivosti.

(Pride še.)

"Imenujejo me za Kristino", je pritrdila in se posadila na di- van, "in sem vdova po praškem meščanu, Mikolašu Rokycan- skem!"

"In, ali ni bil pri tebi, gospa Kristina, danes zjutraj moj kormnik, vitez Domeš, tvoj ro- jak?"

"Bil je pri meni", je namigni- la z glavo.

"In, ali me nisi po njem pova- bila, da te obiščem takoj po tur- naju?"

"Privolila sem želji tvoje kra- ljevske milosti in sedaj pričaku- jem, da mi tvoja kraljevska mi- lost ne bo dalje zatajevala svoje- ga prevzvišenega obiska."

In pogledala je presenečeno kralja z izrazom otroške naivno- sti.

"Gospa Kristina!" je vskliknil Kazimir nestrpno. "Zakaj prihaj- am k tebi?... Da se s teboj raz- veselim, da se veselim nad tvojo čarokrasno lepoto, da se navži- jem tvoje milosti... In ko sem ti povedal vse to, hočem tudi to sto- riti!"

Po teh besedah je zagorel nje- gov pogled v neukrotljivem div- jem poželju in v njegovi roki, prosoje stegnjeni k gospe Kri- stini, so se tresli mrzlično.

Toda gospa Kristina se je sa- mo nasmejala in je ohranila svoj ledeni mir ter dejala:

"Vidi se, da prihaja tvoja kra- ljevska milost k nam iz kraja, kjer se dobiva naklonjenost in ljubezen žen s prvo besedo, s pr- vim migljajem. Mi na Češkem imamo hladnejšo kri in se ne pre- naglamo tako."

In jela je pregledovati svoj krasni, z dragim kamenjem po- suti pas, kakor bi hotela svojem- mu gostu dati časa za premišlja- nje.

Kralj Kazimir je bil resnično ves zmeden vsled vsprejema in vedenja gospe Kristine. Na tak tek svojega ljubavnega pustolov- stva ni bil pripravljen niti naj- manjše. Pričakoval je, da se mu bo godilo pri njej kakor pri vseh milostnicah, kolikor jih je spo- znaval na svojih bojnih in poli- tičnih potovanjih po svetu in od katerih je mnogostevilno zbirko redil na svojih gradovih v Polj- ski.

Njemu, mogočnemu, strastnemu in darežljivemu kralju ni trebalo doslej prositi kake ženske; na stotine krasnih oči in damskih postav je povsod samo prežalo. Da on zapove! Pri svojih pusto- lovstvih v prvih rodbinah doma- čega plemstva ni zadel dosedaj niti na najmanjše protivje; trgal in uničeval je cvetje ženske kra- sote, kjerkoli je našel nanje, v vsem svojem dosedanjem življe- nju ni spoznal, kaj da je spošto- vanje in obzirnost nasproti žen- ski kreposti, kaj da je svetost za- konskih vezi, kaj zavest izvršene- ga greha nad nedolžnostjo, ki je nihče ne brani. Svet je bil poln ozirov od vseh njegovih želja, poln poslušnosti nasproti nje- govim poveljem, poln užitkov, ki so le čakali, da se nakloni k njim.

Sedaj je prvič zadel na zapre- ko, na neizpolnjeno volje. In pri kom? Pri meščanki! In to celo pri taki, ki se enakim nakanam, s kakoršne je on prišel k njej, si- eer ni upirala, pri milostnici, vse- obče znani.

Njegov ponos in njegova strast sta se uprla proti misli, da bi sa- mo od te ženske moral oditi brez uspeha, da bi na svojih grečnih pustolovstvih doživel v Pragi pr- vi poraz, v hiši vdove!

Ko bi ne bila tako neizrekljivo krasna in zapeljiva, kako kruto in občutno bi jo kaznoval za nje- no drznost, za njeno nesposljljivost, nehalčnost, neumnost! Toda en edini pogled na njeno krasno lice in postavbo je razoro- žil njegovo jezo, njegov srd, in ga zavel zopet k ljubeznjivosti in poželjivosti.

(Pride še.)

Iz zapuščine Čehova.

Ako se kliče "Napreji!", je treba brezpogojno povedati smer, v kateri se hoče iti naprej. Ako bi se to besedo, ne da bi se ozna- čilo smer, zaklicalo istočasno me- nih in revolucionarju, bi krenil vsak teh v čisto drugačno smer.

Vsaki človek govori rad o svoji boleznini in vendar je bolezen naj- manj zanimiva stvar v njegovem življenju.

Vera je zmoglost duha. Živali nimajo te zmoglosti in pri divja- kih in manj razvitih ljudeh jo na- denežata strah in dvom. T-

zmoglost je dostopna le višje razvitim bitjem.

Vsenočilše razvija vse zmogno- sti, med njimi tudi neumnost.

Ne delarski, temveč takozvani vladajoči razredi ne morejo biti dolgo časa brez vojne. Brez vojne se dolgočasijo, ker jih utru- di brezdolnost. Razburjeni so ter ne vedo, zakaj žive. Drug drugega žro ter skušajo napraviti drug drugemu čim največ škode.

Pametni se rad uči, neumni pa rad podučuje.

Ali se bojiš samote? — Ne ože- ni se!

Ničesar ni, kar bi zgodovina ne odobrila.

Zvezde so že zdavnaj ugasnile, a množici svetijo še vedno.

Aretirana morilka.

Ženska je ustrelila moža, kate- ru je bila posodila svoje prihran- ke in ki je nato poročil drugo.

Včeraj se je aretiralo neko mlado žensko, Zofijo Miller po- dobo, da je ustrelila 29-letne- ga Abrahama Marcussosa v nekem prenočišču na Godwin Place v Brooklynu. Glasi se, da sta stanovala Miss Miller in Marcussos do pred petimi meseci v Chicagu. Miss Miller pravi, da mu je dala vse prihranke, kakor se je poročil z drugo ter odšel z njo v New York. Ona mu je sledila in pred nekaj časa je izvedela, da stanuje nekje v Brooklynu.

Pretekli četrtek je najela sobo na št. 54 Godwin Place. V pon- deljek jo je obiskal tam Marcu- ssos. Ko je šel od nje ter šel po stopnicah, je oddala za njem dva strela.

Brezposelnost ga je gnala v smrt. Na neki klopi v Bay Side Park v Jersey City je izpil včeraj po- poldne 25-letni Arthur Moore ne- kaj karbolne kisline ter je umrl, predno je še prišla ambulanca. Kaj je gnalo mladega človeka

Samotna kolesarica.

Detektivska povest.

(Konec.)

Mr. Sherlock Holmes je z zanimanjem poslušal dolgo poročilo, ki sem mu ga mogel podati onega večera, vendar ni izgovorilo o nebesno kratke hvale, kakor sem jo pričakoval in bi jo cenil. Ravno nasprotno, njegov resni obraz je bil celo še bolj resen kakor po navadi, ko je govoril o stvareh, ki sem jih storil in ki jih nisem storil.

"Tvoje skrivnosti, moj dragi Watson, je bilo zelo nepravilno. Skriti bi se bil moral za plotom; potem bi bil od blizu videl to zanimivo osebo. Tukaj pa si bil kakih sto korakov proč in tako mi moreš še manj povedati kakor Miss Smith. Ona pravi, da ga ne pozna; jaz sem pa prepričan, da ga. Zakaj bi bila potem tako željna približati se mu, da bi mu mogla videti v obraz? Ti mi ga popisuješ, da je bil sklonjen preko ročaja. Zopet skrivanje, vidiš. Ti si v resnici poseben, malo storiš. On se vrne domov in ti bi rad izvedel, kdo da je. Zato prideš v London k hišnemu agentu!"

"Kaj pa naj bi storil?" sem vzkliknil.

"Šel bi bil v najbližjo gostilno. Tamkaj je središče vseh novic. Tam bi ti bili povedali vsako ime, od gospodarja prav do zadnje dekle. Williamson! To mi ne pove ničesar! Ako je postaren človek, potem on ni ta neutrudni kolesar, ki zbeži pred zasledovanjem te atletske mlade gospi. Kaj pa smo pridobili s tvojo ekspedicio? To, da vemo, da je dekletova povest resnična. O tem nisem nikoli dvomil. Da je neka zveza med kolesarjem in Hallom. Tudi o tem nisem nikoli dvomil. Da ima Hall v najemu ta Williamson. Kdo je kaj na holm raditega? No, no, moj dragi gospod, nikar ne bodite tako potrti. Do prihodnje sobote itar ne moremo ničesar storiti, medtem pa bom morda jaz malo poizvedoval."

Naslednjega jutra smo dobili od Miss Smith pismo, ki ponavlja na kratko in točno vse dogodke, ki sem jih videl jaz, jedro pisma pa se je nahajalo v pripiski, ki je bil glasil:

"Prepričana sem, da boste znali ceniti moje zaupljivost, Mr. Holmes, ako vam povem, da je moje tukajšnje stališče postalo precej težavno, in sicer raditega, ker mi je moj gospodar naredil ženitno ponudbo. Rekla sem mu: prepričana sem, da so vaša čustva zelo globoka in postena. Jaz sem seveda svojo besedo že dala. Moje odklonitve je sprejel zelo resno, toda tudi zelo prijazno. Sami si seveda lahko mislite, da je situacija nekoliko napeta."

"Zdi se, da prihaja naša mlada prijateljica v velike neprilike", je dejal Holmes zamisljeno, ko je do konca prečital pismo. "Slučaj ima gotovo več zanimivih znakov in več možnosti razvoja, kakor sem si izpočetka mislil. Prav nič mi ne bo škodilo, ako prebijem en miren in pokojen dan na deželi; še danes popoldne se odpeljem tja ter preizkusim ene ali dve teoriji, ki sem si jih ustvaril."

Holmesov mirni dan pa se je čudno končal v Baker Streetu, kamor je došel pozno zvečer s prebitimi uštesmi in odurno bulo na čelu; poleg tega je bil nekoliko dobro volje, tako da bi bila njegove oseba prav pripravna za preiskavo v Scotland Yardu. Neznansko je bil vesel radi svojih dogodkov in presrečno se je smejal, ko mi jih je pripovedoval.

"Imel sem nekoliko aktivne vaje, da je človek kar vesel", je rekel. "Kakor več, sem nekoliko zmoten dobrega starega angleškega športa rokoborbe. Semintja pride prav. Danes n. pr. bi se bil moral prav samotno jeziti brez njega."

Prisil sem ga, da naj mi pove, kaj da se je zgodilo. "Našel sem ono kmečko krčmo, ki sem ti jo že priporočil in tamkaj sem začel diskretno poizvedovati. Stal sem za baro in zgovorni krčmar mi je povedal vse, kar sem hotel. Williamson je sivobradat človek, ki živi v Hallu, z majhno pečico sluzabnikov čisto sam. Govori se nekaj, da je ali da je bil duhovnik; to da eden ali dva dogodka, ki sta se prigodila za časa njegovega kratkega bivanja v Hallu, sta se mi videla posebna neduhovniška."

Poizvedoval sem že nekoliko pri neki duhovniški agenciji in tamkaj so mi povedali, da je nekada bil neki duhovnik tega imena, vendar je bila njegova kariera posebno slaba. Krčmar mi je nadalje povedal, da imajo v Hallu koncem tedna goste — imenitna družba, gospod — posebno je neki človek z rdečimi brki, Mr. Woodley po imenu, skoro vedno tamkaj. Ko sva govorila o tem, kdo drugi stopi v sobo kakor ta človek, ki je pil pivo v prednji sobi in slišal vse, kar sva se pogovarjala. "Kdo sem jaz? Česa hočem? Kaj pomeni to izpraševanje? Jezik mu je izvrstno tekel in njegovi pridevniki so bili posebno krepki. Svoje psovke je končal z močnim udarcem v oči, ki se mu nisem mogel popolnoma izogniti. Naslednje minute so bile krasne. Slabo se je gnilo temu pretepaču. Kakor vidiš, sem precej dobro prišel iz boja. Mr. Woodley pa se je peljal z vozom. Tako se je končal moj izlet na deželo in priznati se mora, da moj dan na surrejski meji ni bil dosti bolj uspešen kakor tvoj, četudi je bil še tako vesel."

V četrtek smo dobili zopet pismo od naše klijentinje. "Gotovo se ne boste čudili, Mr. Holmes", je pisala, "ko čujete, da odidem iz službe pri Mr. Carruthersu. Celu visoka plača me ne more sprijazniti z brezupnostjo mojega položaja. V soboto pojdem v mesto in se ne nameravam vrniti. Mr. Carruthers je dobil voz in tako je konec vseh nevarnosti samotne poti, ako so sploh bile kakšne nevarnosti."

Poseben vzrok mojega odhoda ni toliko napeto razmerje z Mr. Carruthersom, marveč zopetni prihod onega odurnega človeka Mr. Woodleya. Vedno je bil grd, sedaj pa je videti še groznejši kakor kdaj prej, ker se zdi, da se mu je nekaj pripetilo in je zelo izkažen. Videla sem ga iz okna, vendar me vesel, da morem reči, da ga nisem srečala. Imel je dolg razgovor z Mr. Carruthersom, ki je bil potem videti zelo razburjen. Woodley mora bivati nekje v bližini, kajti ni spal tukaj in vendar sem ga danes zjutraj zopet videla, ko se je plazil po grmovju. Raje bi imela, ako bi se kaka divja zver klatila tod naokoli. Gnusi se mi in bojim se ga bolj kakor morem povedati. Kako more Mr. Carruthers samo en trenutek trpeti takega človeka? Naj bo kakor hoče, vseh mojih nepravil ne v soboto konec."

"Tako jaz upam, Watson, tako jaz upam", je rekel Holmes resno. "Neka posebna intriga se godi proti tej majhni ženski, in naša dolžnost je, da je niče ne nadleguje na tej zadnji poti. Jaz mislim, Watson, da si morava vzeti časa in se v soboto jutraj skupno odpeljati tja, da se prepričava, da to čudno in malo dokazovalno preiskovanje ne bo imelo nobenega neprijetnega konca."

Priznati moram, da se mi do sedaj ta slučaj ni zdel posebno resen, marveč se mi je zdel bolj čudovit in bizaren kakor nevaren. Da kak moški čaka kako lepo žensko in ji sledi, to ni nič nezasičena in ker je imel tako malo poguma, da se ni samo upal nagovoriti jo, marveč je celo bežal pred njo, ni posebno nevaren človek. Pretepač Woodley je bil pa popolnoma drugačen človek, toda izvemši enkrat ni nadlegoval naše klijentinje in sedaj je obiskal Carruthersovo hišo, ne da bi se ji kaj usiljeval. Človek na kolesu je bil brez dvoma član teh družb v Hallu, ki so se shajale koncem tedna in o katerih je govoril krčmar. Toda kdo je bil in kaj je hotel, to je bilo ravno tako nejasno kakor poprej. Šele resno Holmesovo obnašanje in padejstvo, da je pri odhodu vtaknil revolver v svoj žep, me je navdalo s čustvom, da se utegne ta čudna vrsta dogodkov končati z žalostjo.

Deževni noči je sledilo krasno jutro in planjava s svojimi kupi cvetočega bodičevja se je lepša zdela očem, ki so navadno gledale zamazane barve Londona. Korakala sva s Holmesom po široki, pešeni cesti, vdihavala sveži jutranji zrak in se veselila prave ptice in sveže pomladi. Z vrha ceste na vrhu Cooksbury Hilla sva videla mračna poslopja Halla izmed starodavnih hrastov, ki so bili kljub svoji starosti še vedno mlajši kakor poslopje, ki se ga obdajali. Holmes je pokazal na dolgo progo ceste, ki se je vila kakor rdečkast trak med rjavoplanjavo in svežim zelenjem gozda. V daljavi smo videli ka-

kor točka majhen voz, ki se je gibal v naši smeri. Holmes je nepotrpljivo vzkliknil.

"Dal sem ji pol ure časa", je rekel. "Ako je to njen voz, potem hoče porabiti bolj rani vlak. Bojim se, Watson, da bo imela Charlinton že za seboj, preden jo morava srečati."

Od onega trenutka, ko sva prekorčila klanec, nisva več mogla videti voza, in hitela sva s tako hitrostjo dalje, da sem začel pešati in sem moral ostati zadaj. Holmes pa je bil v vedni vaji, kajti imel je neizčrpne zaloge živčne energije. Njegovi veliki koraki niso postali nič bolj počasni, dokler se ni, ko je bil že kakih sto korakov pred menoj, naenkrat ustavil in jaz sem videl, kako je z obupno in žalostno gestjo vrgel svoje roke kvišku. V istem trenutku je pridrl iz za čestnega ovinka prazen voz, ki je drdral hitro proti nam.

"Prepozno, Watson, prepozno!" je zavpil Holmes, ko sem prispehal do njega. "Kak bedak sem bil, ko se nisem oziral na ta ranjši vlak! Ugrabitev! Ugrabitev! Umor! Bog ve kaj! Zastavi cesto! Ustavi konja! Tako je prav. Sedaj pa hitro na voz in pogledimo, ako moremo popraviti posledice mojega velikega pogrška."

Skočila sva na voz in Holmes je obrnil konja, močno udaril z bičem in oddirjala sva po cesti nazaj. Ko sva zavila izza ovinka, se je odprla pred nama vsa cesta med Hallom in planjavo. Prijel sem Holmesa za roko.

"To je oni človek!" sem dihnil.

Samoten kolesar je prihajal proti nama. Njegova glava je bila povešena in njegove rame skrivljene, ko je z vso svojo močjo pritisnil na stopala. Naenkrat je zdignil svoj bradat obraz in naju ugledal že čisto blizu; ustavil se je in skočil s kolesa. Ona črna brada je bila v čudnem nasprotju z bledim njegovim obrazom in njegove oči so se mu svetile, kakor da bi imel mrzlico. Zijal je proti nama in vozu. Začudenje se je prikazalo na njegovem obrazu.

"Halo! Stojte!" je vpil ter postavil svoje kolo tako, da je zapiralo pot. "Kje pa ste dobili ta voz? Ustavite!" je kričal in potegnil revolver iz žepa. Ustavite, pravim, sicer, pri Bogu, poženem kroglo v vašega konja!"

Holmes je vrgel vajeji meni v naročje ter skočil z voza.

"Vi ste človek, ki vas hočemo videti. Kje je Miss Violet Smith?" je rekel hitro in razločno po svoji navadi.

"To vas ravno jaz vprašam. Vi se nahajate v njenem vozu. Raditega morate vedeti, kje da je ona."

"Srečali smo voz na cesti. Nikogar ni bilo v njem. Zato sva peljala nazaj, da pomagava mladi gospi."

"Moj Bog! Moj Bog! Kaj mi je storiti?" je vzkliknil tuje v velikem obupu. "Onadva sta jo ugrabila, ta pekelniki pes Woodley in ničvedni duhovnik. Hitro, človek, hitro, ako ste v resnici njen prijatelj. Pomagajte mi in rešili jo bomo, četudi bi moral svojo kožo pustiti v Charlingtonskem gozdu."

Ves zmeden je tekel z revolverjem v roki proti neki vrzeli v plotu. Holmes je šel za njim, jaz pa sem pustil konja pasti se poleg ceste, potem pa odšel za Holmesom.

"Tukaj skozi so šli", je rekel in kazal na sledove stopinj na blatnati stezi. "Halo! Stojte za trenutek! Kdo je v grmovju?" Bil je mlad fant kakih sedemnajst let star, ki je bil oblečen kakor domači hlapec v gamaše. Ležal je na hrbtu s kolenski kvišku in strašno rano na glavi. Bil je nezavesten, toda živ. Pogled na njegovo rano mi je povedal, da kost ni ranjena.

"To je hlapec Peter", je vzkliknil neznanec. "On jo je peljal. Zverine so ga potegnile z voza ter ga pobile. Naj lež tukaj; za sedaj mu ne moremo pomagati, pač pa moramo rešiti njo najhujše usode, ki more doleteti žensko."

Kakor vihra smo leteli po stezi, ki se je vila med drevmi. Dospeli smo do grmičevja, ki obdaja hišo, ko se je Holmes ustavil. "Oni niso šli v hišo. Tukaj na levi so njihovi znaki — tukaj, poleg lavorjevih grmov! Ah, saj sem rekel!"

Ko je govoril te besede, se je začel izmed gostega zelenega grmičevja pred nami glasen ženski krik, krik, ki je razodeval obupno grozo. Naenkrat pa je nehal grgranje.

"Semkaj! Semkaj! Na kegljišču so!" je vpil neznanec ter planil skozi grmovje dalje. "Oh, strahopetni psi! Za menoj, gospoda! Prepozno! Prepozno!"

Naenkrat smo dospeli na prijetno zeleno trato starodavnih dreves. Na daljni strani te trate je stala v senci mogočnega hrasta čudna skupina treh ljudi. Ena je bila ženska, naša klijentinja, brez vsake moči in skoro nezvestna in z robcem okoli ust. Njej nasproti je stal okruten, debelozlav mlad človek z rdečimi brki, z razkoračenimi nogami, eno roko uprto ob ledja, z drugo pa vihtel jahalno palico po zraku; vsa njegova postava je bila zmagoslavno izvijajoča. Med njima je stal postaren, sivobradat človek, ki je nosil kratek korelet preko svoje svetle poletne obleke, in ki je ravnokar končal poročni obred; zaprl je namreč molitveno knjigo, ko smo mi prišli, potrkal mračnega ženina po rami ter mu radostno čestital.

"Poročena sta!" sem vzkliknil.

"Naprej!" je zavpil naš vodnik: naprej!" In hitel je preko trate, Holmes in jaz pa za njim. Ko smo prišli bližje, je ženska stopila nazaj ter se uprla ob drevo. Bivši duhovnik Williamson se je prisiljeno vljudno priklonil proti nam, ošabni Woodley pa je stopil proti nam ter se sirovo grohotal.

"Ti vzameš lahko svojo brado proč, Bob", je dejal. "Prav dobro te poznam. No, ti in tvoji tovariši ste prišli ravno o pravem času, da vas morem predstaviti Mrs. Woodleyevi."

Čuden je bil odgovor našega vodnika. Potegnil je črno brado z obraza ter jo vrgel na tla. Podolgast, bled, obrit obraz se je prikazal. Nato je dvignil svoj revolver ter ga nameril na mladega lopova, ki je stopil s svojo jahalno palico v roki proti njemu. "Da", je dejal naš zaveznik, "jaz sem v resnici Bob Carruthers in jaz hočem videti, da se zgodi tej ženski pravica, četudi pridem na vislice. Povedal sem ti že, kaj storim, ako jo še enkrat nadleguješ, in pri Bogu, jaz hočem držati svojo besedo!"

"Prepozno si prišel. Ona je moja žena!"

"Ne, ona je tvoja vdova!" Njegov revolver je počil in jaz sem videl bruhniti kri izpod Woodleyevega telovnika. Glasno je zavpil, se zavrtel ter padel vznak na zemljo; njegov odurni rdeči obraz je postal naenkrat strašno bled. Stari človek, ki je še vedno stal poleg v svojem kretlju, je začel tako strahovito preklinjati, kakor še nikoli nisem slišal človeka in je naenkrat potegnil svoj revolver iz žepa; to da preden ga je mogel zdigniti, je videl cev Holmesovega orožja namerjeno proti sebi.

"Sedaj pa je dovolj tega", je rekel hladno. "Iz roke z onim revolverjem! Watson, poberi ga! Nastavi mu ga na glavo! Hvala! Vi, Carruthers, dajte mi oni revolver. Mi nečemo nobene siloviti več. Dajte, dajte, mi ga!"

"Kdo pa ste vi?"

"Moje ime je Sherlock Holmes."

"Dobri Bog!"

"Kakor vidim, ste že žulj o meni. Jaz hočem zastopati uradno polico, dokler ne pride semkaj. Semkaj pojdi!" je zaklical prestrašenemu hlapecu, ki se je priklonil na robu trate. "Pojdi semkaj! Ponesi ta list v Farnham, kakor hitro moreš jahati." Napisal je hitro nekoliko besedi na list iz svojega zapisknika. "Izročiti ga načelniku policije. Do njegovega prihoda pa vas moram vsaj imeti pod svojim osebnim varstvom."

Krepka, mojstrska osebnost Sherlock Holmesova je vladala na tragičnem prizorišču in vsi so bili kakor igrače v njegovih rokah. Williamson in Carruthers sta nesla ranjenega Woodleya v hišo, jaz pa sem podal svojo roko prestrašeni gospi. Ranjenca so položili na njegovo posteljo in jaz sem preiskal rano. Svoje poročilo sem mu ponesel v staro s tapetami preproženo jedilnico, kjer je sedel s svojima jetnikoma pred seboj.

"On ostane pri življenju", sem rekel.

"Kaj!" je zavpil Carruthers in planil pokonec. "Takoj grem gor in naredim konec z njim. Ali hočete reči, da naj bo to dekle, ta angel za vse svoje življenje navezana na Roaring Jacka Woodleya?"

"Glede tega si ni treba delati nobenih skrbi", je dejal Holmes. "Dva prav dobro vzroka sta, da ne bo v nobenih okoliščinah njegova žena. Prvič, smemo prav lahko dvomiti, ali ima Mr. Williamson pravico izvrševati poročne obrede."

"Blagoslovljen sem bil", je zavpil stari lopov.

"Vendar vam je bilo odvzeto duhovniško dostojanstvo."

"Enkrat duhovnik, vedno duhovnik."

"Jaz mislim, da ne. Kako pa je z uradnim dovoljenjem?"

"Dobili smo uradno dovoljenje za poroko. Tukaj v žepu ga imam."

"Potem ste ga dobili po zvijači. Vendar naj bo stvar taka ali taka, prisiljen zakon ni noben zakon, marveč je zelo težak zločin, kakor boste kmalu spoznali. O tem boste imeli dovolj časa premišljati tekotom prihodnjih deset let ali tako nekako, ako se ne motim. Kar pa se vas tiče, Carruthers, storite najbolje, ako obdržite svoj revolver v žepu."

"Tudi meni se zdi tako najbolje, Mr. Holmes. Ako pa se zmislim na vse varnostne odredbe, ki sem jih ukrenil v varstvo tega dekleta — kajti ljubim sem jo, Mr. Holmes, in to je bilo edinokrat v mojem življenju, ko sem vedel, kaj je ljubezen — se ni čuditi, ako sem skoro zblaznel, ko sem pomislil, da je ona v krepkih največjih sirovežah in pretepačih v Južni Afriki, človeka, kojega ime vzbuja sveto grozo od Kimberleya do Johannesburga. Veste, Mr. Holmes, vi mi skoro ne boste verjeli, ako vam povem, da — odkar je bila pri meni v službi — nisem pustil iti tega dekleta nikdar samega mimo te hiše, kjer sem vedel, da ti lopovi preze nanjo, ne da bi šel za njo na svojem biciklu, da bi se sam prepričal, da se ji ni nič žalega prigodilo. Ostal sem vedno v gotovi razdalji in sem nosil črno brado, da bi me ne spoznala, kajti ona je dobro in ponosno dekle, ki ne bi hotela dolgo ostati v moji službi, ako bi vedela, da sem lazil za njo po cestah po deželi."

"Zakaj pa ji niste ničesar povedali o nevarnosti, v kateri se je nahajala?"

"Ker bi me potem zopet zapustila, jaz pa tega ne bi mogel prenesti. In tudi ako bi me ne ljubila, bi mi zelo dobro delo, ako bi videl njeno elegantno postavbo okoli hiše in slišal njen glas."

"No", sem rekel, "vi imenujete to ljubezen, Mr. Carruthers, jaz bi pa to imenoval sebičnost."

"Morda spadata te dve stvari skupaj. Na vsak način pa je nisem mogel pustiti proč. Ker so bili poleg tega taki ljudje okoli nje, je bilo dobro, da je imela kakakega človeka, ki se je pobriegal z njo. Ko pa je prišel kabelgram, sem vedel, da se bodo ganili."

"Kakšen kabelgram?"

"Carruthers je izvekel iz žepa neko brzajkovo."

"Tukaj je", je rekel.

Bila je kratka in jedrnata: "Starec je mrtev."

"Hm!" je dekel Holmes. "Mislil, da sedaj vem, kaj se je zgodilo, in morem razumeti, zakaj da jih je ta brzajkova pripravila do dejanja, kakor pravite. Toda medtem, ko tukaj čakamo, nam vi lahko poveste, kakor vam je znanega."

Stari lopov v kretlju je začel na vse pretege psovati in preklinjati.

"Pri Bogu", je dejal, "ako nas izdaš, Bob Carruthers, ti bom posvetil kakor si ti posvetil Jacku Woodleyu! Ti lahko mekečeš o dekletu, kakor ti srce poželi, kajti to je tvoja lastna zdeva; ako pa boš obrekoval svoje tovariše nasproti temu policaju, bo najslabše delo, kar si ga kdaj storil."

"Vaša častljivost naj se nikar po nepotrebnem ne vznemirja", je dejal Holmes in si zapalil cigareto. "Ves slučaj govori dovolj očito proti vam in vse kar vas vprašam, je samo nekoliko malenkosti za mojo zasebno radovednost. Ako pa vam dela pripovedovanje kake težave, bom govoril jaz in potem boste spoznali, v koliko imate priliko obdržati svoje skrivnosti zase. Trej: vi vsi trije ste prišli iz Južne Afrike za to divjčino — vi, Williamson in Woodley."

"Številka ena laž", je dejal starec. "Teh dveh jaz nisem videl prav do pred dvema mesecema; nikdar v svojem življenju nisem bil v Afriki; raditega vse to lahko zase obdržite, vsiljivi gospod Holmes."

"Kar pravi, je res", je dejal Carruthers.

"No, no, potem sta prišla samo dva od tam. Njegova čast-

ljivost je naš pristni domači pridelek. Vidva sta poznala Ralpa Smitha v Južni Afriki. Imela sta vzrok misliti, da ne bo živelo dolgo. Spoznala sta, da bo njegova vnukinja podedovala njegovo premoženje. Kaj pravite k temu — kaj?"

Carruthers je prikimal, Williamson pa zaklel.

"Ona je bila najbližja sorodnica seveda, in vidva sta vedela, da starec ne bo naredil nobene nobene oporoke."

"Ni znal niti pisati niti brati", je rekel Carruthers.

Raditega sta se obadva vrnila domov ter poskala to dekle. Vajin načrt je bil, da se eden izmed vaju z njo poroči, drugi pa dobi svoj delež. Iz enega ali drugega vzroka je bil Woodley izbran za moža. Zakaj to?"

"Na voznji proti domu sva igrala karte zanj. On je dobil."

"Razumem. Vi ste vzeli mlado gospičo v svojo službo in tamkaj naj bi jo Woodley zaslužil. Ona je kmalu spoznala, kak sirovež in kak pijanec da je bil in ni hotela ničesar vedeti o njem. Medtem je vajino pogodbo nekoliko predurajalo dejstvo, da ste se vi sami zaljubili v dekle. Vi se niste mogli sprijazniti z mislijo, da bi jo ta lopov imel za ženo."

"Ne, pri Bogu, res nisem mogel prenašati tega."

Med vama je nastal neki preprič. On je odšel ves divji od vas in začel neodvisno od vas delati svoje načrte."

"Meni se zdi, Williamson, da ne moreva mnogo drugega povedati temu gospodu", je vzkliknil Carruthers in se bridko nasmejal. "Da, sprla sva se in on me je pobli na tla. Vendar to je sedaj povrnjeno. Zatem sem ga izgubil izpred oči. Tedaj se je združil s tem izobčenim popom. Spoznal sem, da sta si ustanovila skupno gospodinjstvo na tem kraju, kjer je hodila mimo na postajo. Zatem sem vedno pazil nanjo, kajti znano mi je bilo, da se nekaj zlo-dejskega pripravlja zoper njo. Od časa do časa sem jih hodil opazovat, kajti rad bi izvedel, kaj namerjata. Pred dvema dnevmi je prišel Woodley s to brzajkovo k meni, ki je sporočala, da je Ralph Smith umrl. Vprašal me je, ako obstane pri najini kupčiji. Odgovoril sem mu, da ne. Vprašal me je dalje, ako hočem jaz vzeti dekle za ženo in njemu dati gotov delež. Dejal sem mu, da bi prav rad to storil, da me pa ona ne mara. Nato je dejal: 'Potem naj se midva poročiva, čez en teden ali dva bo že drugačna.' Odgovoril sem mu, da nočem ničesar vedeti o kakikoli sili. Nato je odšel in preklinjal kakor največji lopov — vsaj to je tudi bil — ter se zaklinjal, da jo mora vseeno imeti. Ona je ta teden odhajala od mene in jaz sem pripravil voz, da jo popelje do postaje; vendar sem bil navzlic temu tako nemiren, da sem sklenil iti za njo na kolesu. Ona pa me je pustila zadaj in preden sem jo mogel dohiteti, se je nesreča že zgodila. Prvo, kar sem vedel o vsej stvari je bilo, da sem videl v njemem vozu nazaj se voziti dva gospoda."

Holmes je vstal in vrgel konce svoje cigarete v kamin. "Zelo sem bil nespameten, Watson", je rekel. "Ko si mi ti v svojem poročilu pravil, da si videl kolesarja, kako si je med drevmi popravljal ovratnico, bi mi moralo to vse pojasniti. Na vsak način pa si smeja čestitati na zelo čudnem in v nekaterih ozirih edinem slučaju svoje vrste. Tam na hišni poti vidim prihajati tri stražnike in veseli me ko vidim, da mali hlapec zopet tako dobro koraka. Tako je zelo verjetno, da ne bosta niti on niti zanimivi ženin trajno trpela radi svojih jutranjih pustolovščin. Jaz mislim, Watson, da kot zdravnik malo pomagaš Miss Smithovi ter ji poveš, da naju bo zelo veselilo, ako ju spremiva do doma njene matere, ako se je že dovolj otresla strahu. Ako pa se ne počuti popolnoma dobro, boš spoznal, da bo naznanilo, da sva hotela brzajkovi elektriku v Midlands Electric Company, dovršilo 6-zdravljenje. Kar pa se vas tiče, Mr. Carruthers, mislim, da ste storili vse, kar je bilo v vaši moči, da popravite svoj delež pri zlobnem naklepu. Tukaj imate moje vizitko, gospod, in ako vam more moje pričanje pri vaši sodni obravnavi kaj pomagati, sem vam na uslugo."

V vrtincu neprestane delavnosti mi je bilo pogostoma težko — kakor je čitatelj morda že opazil — zaokrožiti svoje zgodbe ter

navesti one končne podrobnosti, ki jih radovedni morda pričakuje. Vsak slučaj je bil nekaka predgrda drugega, in kadar je bilo krize konec, so igrali za vedno izginili iz našega nemirnega življenja. Vendar nahajam koncem svojih rokopisov kratko opombo, glede tega slučaja. In v tej opazki sem napisal, da je Miss Violet Smith v resnici podedovala veliko premoženje in da je sedaj žena Cirila Mortona, starejšega družabnika slovite westminstrske elektriske tvrdke Morton in Kennedy. Williamson in Woodley sta bila obadva obsojena radi ugrabitve in dejanskega razžaljenja. Prvi je dobil sedem let, drugi pa deset. O usodi Carruthersa nimam ničesar napisanega, vendar sem prepričan, da sodišče njegovega napada ni sodilo posebno resno, posebno ker je Woodley na glasu, da je eden najbolj nevarnih pretepačev, in mislim, da je nekoliko mesecev zadostovalo, da se zadosti zahtevam pravice.

Senzačna razporoka.

Iz Berlina poročajo: Hei znanega milijonarja in lastnika premožekopa Friedlaender-Foulda, ki se je lani poročil z angleškim lordom Milfordom, je prisila, naj se loči njen zakon. Vzrok so baje abnormalnosti soproga, ki je zdaj v Kanadi. Drugi pa pravijo, da je vzrok ločitvi razmerje, ki je imel lord z neko hambarsko pevko. Že več mesecev ne živita skupaj. Ona biva pri svojih starših in je edini otrok Friedlaenderja, ki je razen tajnega svetnika Koppla in Rudolfa Mosseja najbogatejši mož v Berlinu. Svatba je bila lani in se je iste udeležilo največje angleško in francosko plemstvo.

Dve spominski plošči.

Beneški dože Dandolo, ki so se ga vsi bali in ki je umrl leta 1289, si je dal na svoji palači napraviti mramorno ploščo z napisom "Osvoboditelju Benetk". Ko je dože umrl, je ljudstvo ovenčalo hišna vrata zdravnika, ki ga je zdravil ter obesil tablo, na kateri je bil z velikimi črkami napis: "Pravemu osvoboditelju Benetk."

Izdajatelj "Tempa" umrl.

V Parizu je pred kratkim umrl izdajatelj lista "Tempa", Adrienne Hebrard. Pokojnik je bil rojen leta 1834. v Grisollesu. Od leta 1870 je bil upravitelj "Tempa", pri katerem listu je bil več let poprej tudi urednik.

PROŠNJA.

Podpisani, doma iz Dobernič na Dolenskem, sedaj v Grove City, Pa., se obračam z milo prošnjo do rojakov, da bi mi pomagali v grozni nesreči, ki me je zadel. Prosim vas za kak milodar, dragi rojaki, da bom mogel preživeti sebe, svojo ženo in šest nedorastlih otrok. Dne 12. septembra 1912 sem se ponel pri rovu št. 5 v Leesburgu, Pa., ter dobil kilo (pruh). Osem dni pozneje so me operirali, pa je ostalo vse brez uspeha. Videč, da ni nobenega upanja, da bi še kdaj ozdravil, so me poslali v sirotišnico. Tam je bilo tako slabo, da mi ni bilo več za živeti. Po preteku šestih tednov so me poslali domov in od tistega časa se nahajam pri svoji družini. Dosedaj so me nekoliko podpirali ljudje drugih narodnosti, sedaj so se pa naveličali. Ravnatelj sirotišnice mi je zarental na neki farmi malo hišico. Pred kratkim so mi povedali, da mi poteče rent s 1. novembra. Če ne bom mogel plačati, me bodo postavili na cesto. S čim naj pa plačam revež, ker že dve leti nimam niti za vsakdanji kruh? Kam naj grem v hudi zimi, sam bolan, z ženo in šestimi otroci? Nimamo ne hrane, ne obleke, ne obuvala. Vse, kar sem si bil prihranil ona leta, ko sem še delal, je pošlo. Ker ne morem hoditi

Jugoslovenska

Kato. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI UREDNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad-

dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-

berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Loran, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva št. 1., Ely, Minn.

ALOIS CHAMPA, Box 961, od društva št. 2., Ely, Minn.

JOHN KOVACH, Box 365, od društva št. 114., Ely, Minn.

Vsi dopisi tikaajo se uradnih zadev kakor tudi denarne po-

ljalte naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe

pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se nebo-

diziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Kri in železo.

Iz knjige "Človeška klavnica", ki jo je spisal Viljem Lamus. Za "Glas Naroda" priredil J. T.

Celo jutro smo korakali pod žgočim soncem, ne da bi dobili kapljice vode. V tistem kraju ni bilo nobenega studena, razen tega pa ni že štiri tedne deževalo. Jezik in grlo sta bila čisto izsušena. Ko smo dospeli opoldan na neko dvorišče, smo zapazili na sredi umazano mlakužo. Pili smo, toda zdelo se je nam, da je voda že prej izpuhtela predno je prišla v želodec. V daljavi smo zaslišali strel iz topa. Ker je bilo streljanje vedno silnejše, smo odšli po neki stranki poti preko polja. Vsi obrabi so kar goreli žeje in vročine. Celo kolona je bila zavita v črn oblog prahu.

Nikdo ni izpregovoril nobene besede. Na obeh straneh nam je trnje zapiralo pogled. Zamolkli koraki, tornistre, črna kuhinjska oprava, puške, bajoneti in prah. Tam se nekdo opoteče ob kamnu in malo manjka, da ne telebi prednjemu v hrbet. Toda nikdo se ne zasmeje, vse napol teče. Ko smo dospeli iz soteske, se je zasvetilo pred nami polje.

— Na tla!

Razpršili smo se v bojno črto in legli.

V daljavi je neprenehoma došlo. Ničesar ne vidim kam streljajo in kaj streljajo. Kot da bi imel prsi okovane v železe. Vse se stresem. Kaj je to?

Zdi se mi, kot da bi pokal nekdo z bičem. Če je blizu ali daleč, ne vem. Poleg mene se nekdo opoteče, izpusti puško, vztrepeti in se ne gane več. I glavo mu priteče kri. To je toraj ono pokanje z bičem! Nekje v bližini morajo biti sovražni streli.

Kaj storiti?

Stisniti se, skriti, toda kam? Od nikjer nobenega povelja.

Naprej prodiramo proti gozdu kot da bi nas te kroglice čisto nič brigale. Ko se ozrem nazaj, vidim, da je sedaj našega vojsstva desetkrat več, kot ga je bilo prej. Skorajgotovo je prišla pomoč.

Kaj se pa plazi tam v daljavi. Tam eden in dalje zopet eden. Ne samo eden, deset, dvajset, sto jih je mogoče. Eden vstane in pomeri. Predno pa pritise na petelina, razprostre roke, pade in jih zagrebe v travo.

— Na tla!

Začnemo se po trebih plazi naprej. V gozdu ima sovražnik strojne puške. Čutim kako mi vtripa sree.

Kaj sedaj?

Previdno vzdignem glavo. Vo-

jaki za menoj so se skrili v travo. Nobenega ni videti. Ali se bo morali umakniti? Ali bomo prodirali naprej?

— Streljati na gozd! — se gla-

— Da, kam naj streljamo. Sovražnika ni mogoče videti.

Poročnik, ki je komaj pet korakov od mene, se nasloni na komolec in gleda z daljnogledom v daljavo. Gleda, gleda, pa ne more videti ničesar.

— Poleg velikega hrasta. Desno v grmovju — pravi nekdo izmed vojakov.

Buljim v označeno smer, pa ne vidim ničesar.

Zopet zagrmijo topovi. Nekdo da povelje.

— Moj oddelek naprej! Naprej! Naprej!

Poročnik plane pokoncu. Jaz za njim, za menoj pa vsi drugi. Tornistra nam udarja na hrbet, mi pa letimo, kolikor nam dajo noge. Svinčeni dež postaja močnejši.

— Na tla! Na tla!

Vrsta leži in strelja v gozd, ne da bi videla sovražnika. Gozd pa stoji mirno in nas mori iz daljave. Pa saj se ne bojujemo proti sovražniku, bojujemo se proti žrelom strojnih pušk. Stroj pije kri z naših žil. Ranjenci se valjajo v krvi, mi pa neprenehoma prodiramo, mlada človeška življenja silijo sama v klavnico.

— Pokoneit! Naprej! Naprej!

Poročnik skoči in zamahne s sabljo nad glavo. — Krasna slika... Jaz planem za njim... slišim njegov klic... poročnik se opoteče, roke se mu zagrebejo v travo... Slišim, kako poka svince v naše vrste... kako se manjšajo oddelki, kako padajo vojaki kot od strele zadeti na tla... Na tla! —

Zakaj ni nobenega povelja več?

— Nikjer nobenega poročnika, nikjer nobenega častnika! Dvajset korakov od mene je vojak in tam dalje zopet eden. Stmo trije smo toraj ostali od prve čete.

Za menoj postaja vse živahnješe. Vse se plazi počasi naprej. — Globoko sopejo, streljajo, nobeden ne zine besede. Luknje, ki jih je napravil sovražnikov ogenj so zamašili možje šeste in sedme stotnije.

— Naprej! Naprej!

Naprej toraj! Nikdo ne ve, če je zadet, nikdo ne ve, če se že pri prihodnjem koraku ne opoteče in ne obleži za vedno. V gozdu tam zadaj, v zelenem gozdu pa sedi smrt in odstrelije roke in noge od teles...

— Naprej! Naprej! V gozd! V gozd! Vse mišice so napete, vse oči so vprte v gozd. Zdi se, da so ušle duše iz teles in sedaj letijo telesa sama, da bi jih dohitela še pred gozdom... S prestreljenimi plučami lete vojaki in s preluknjanimi jetri. Če si smrtno zadet in padeš, se boš še vseeno plazil, da boš prišel do gozda...

Kaj je pa to?

Naenkrat je vse utihnilo.

Brzostrelne puške so onemele. Nobenega strela, nobenega bliska samo v grmovju se sliši šut menje. Veje pokajo, sovražnik pa nekaj vleče... Aha, drago-

cene stroje, ki so vzeli toliko človeških življenj, hočejo rešiti... Bum! Bum! pokajo tla in se tresejo pod nami. Za menoj nastane kričanje, vojaki vihtijo puške in se pripravljajo na zadnji naskok. V temni gruči prihajajo pionirji, lovei, mušketirji. Nekoliki dolgi pionir skoči preko mene... vidim kako se mu bliska jo oči... naprej! V dolino, potem pa po vseh starih na hrib! Toda kje so? Kje? Ravno kar izginjajo za debelimi bukvami! Glej! Kolesa brzostrelnega stroja se vstavi. V goščavi že čakajo konji! — Psi, izpustite jih! — Jaz ne morem več. Drevesa so mi začela plesati pred očmi, spodtaknem se in padem. — Naprej! Naši udarjajo na sovražnika, zabadajo bajonete v skrivljene hrbe, gole vratove. Pri topu stoji mlad vojak. Eden izmed naših skoči preklinjaje k njemu... Mladenču se povesi spodnja čeljust, iz grla pa ne pride nobene glas... Trenutek pozneje ima že v prsih bajonet. Najprej ga zgrabi z desno, potem pa z razmesarjeno levo roko. Tako drži za ostrino kot da bi jo hotel umirajoč potegniti iz srea. Močan potegljaj! Za ostrino brzostrelne rdeč curek na ovelo listje... Gozdna tla so vsa polna pobitih ljudi... Samo pri strojih še se nekaj živih sovražnikov. Pionirji planejo s sekirami na brzostrelne puške. Cevi, v katerih je kuhala smrt svojo pi-jajo, zastokajo kot da bi bile ranjene... Po preteku nekaj minut je razbito vse. Deli stroja se mešajo z vročo krvjo... Trobente zadone... To je smrt na bojnem polju!

To je toraj prava in strašna klavnica! Z golimi prsi letijo ljudje proti ostrumu železu, glave si drobijo ob jekleni steni! Tako na veliko, tako hladnokrvno se izstrelja samo mrčes! In vojak tudi ni v vojni nič drugega kot navaden mrčes.

Brzjavke med cesarjem Viljemom in carjem Nikolajem.

Nemškemu državnemu zboru se je predložila "Bela knjiga". Med priloženimi spisi se nahajajo tudi brzjavke, ki sta jih bila izmenjala med seboj cesar Viljem in ruski car. 28. julija je Viljem brzjavil carju, da imata tako on kakor car ter vsi suvereni skupen interes na tem, da tisti, ki nosijo moralno odgovornost za ostudni umor v Sarajevu, dobe zaslužen kazni. Na drugi strani pa ne prezira težavnega stališča, ki ga imata car in njegova vlada nasproti celemu ruskemu javnemu mnenju, zato bo vse svoj vpliv porabil v to, da nagne Avstro-Ogrsko k odkritemu zadovoljivemu sporazumu z Rusijo.

29. julija je car brzjavil Viljemu: Iskreno Te prosim, da mi pomašaš. Sramotna (!) vojna se je napovedala majhni deželi. Ogorčenje proti temu je v Rusiji silno in jaz je popolnoma delim. Vnaprej vidim, da se pritisku name ne bom mogel več ustavljati in bom prisiljen k odredbam, katerih posledica bo vojna. Da se prepreči nesreča evropske vojne, Te v imenu najinega starega prijateljstva prosim, da vse mogoče storiš, da zadržiš, da bi ne šel daleč. — Viljem je na to še isti dan brzjavno odgovoril, da on nastopa Avstro-Ogrske proti Srbiji ne smatra za sramotno vojno, marveč je mnenja, da mora Avstro-Ogrska dobiti popolno jamstvo za to, da bo Srbija svoje dane obljube tudi izpolnila. Avstro-Ogrska vlada je izjavila, da ne stremi za nobenimi teritorialnimi pridobitvami na škodo Srbije, torej je Rusiji povsem mogoče ostati v vlogi gledalec. Direktni sporazum med rusko vlado in Dunajem je mogoče in ga je želeli. Seveda bi pa ruske vojaške odredbe pospešile nesrečo, ki jo želi oboje preprečiti; tudi bi bilo izpodkopano njegovo stališče kot posredovalca. — 30. julija je cesar Viljem zopet brzjavil carju: Moj poslanik ima nalogo Tvojo vlado opozoriti na nevarnost in grozne posledice mobilizacije. Avstro-Ogrska je mobilizirala samo proti Srbiji in samo delno. Ruska mobilizacija proti Avstro-Ogrski ogrožuje moje posredovanje. Vsa teža odločitve leži sedaj na Tvojih ramah, ki imajo nositi odgovornost za vojno ali mir. — Car je odgovoril v brzjavki istega dne: Danes odpo-

kljem Tatiševa (osebni cesarju Viljem dodalici) rajski zastop-

nik carjev) z instrukcijami. Se-

danje vojaške odredbe so bile

sklenjene že pred petimi dnevi iz

brambnih ozirov proti predpri-

pravam Avstro-Ogrske. Upam, da

ne bodo vplivale na Tvoje stališče

kot posredovalca. Potrebujemo

Tvojega močnega pritiska na Av-

stro-Ogrsko, da se sporazume z

nami.

Raznoterosti.

Najdragocenejšo preprogo na svetu

ima Gaikwar Barodski, indijski knez. Preproga obstoji iz biserov, rubinov in diamantov, kiso stikani v krasen vzorec. To preprogo cenijo na šestindeset milijonov mark. Izdelovali so ga najboljši umetniki in juvelirji cele tri leta. Razentega ima ta knez ovratni kolije iz diamantov, ki ga cenijo na štirideset milijonov mark.

Škof Bonomelli

v Kremeni, ki je pred kratkim umrl, je bil eden med prvimi tistih duhovnikov, ki so delali na sporazumljenju med Vatikanom in med Italijo v vatikanskih krogih seveda pokojni škof ni imel nikake zaslombe, pač pa je znano, da je velik del nižje italijanske duhovščine venomer stal na njegovi strani.

Kaj občuti vojak v vojni?

Italijanski polkovnik Margiarotti je objavil zanimiv in dragocen donesek k psihologiji množice v vojni. "Kaj občuti vojak v trenutku bitke in v ognjenem dežju?" To vprašanje je stavil nekako 2000 vojakom, ki so se vrnili iz tripolitanske vojne. Za vojake je bil najbolj razburljiv trenutek boja ta, ko so počili prvi streli ter so privržigale prve kroglice. Skoro vsi so dostavili, da niso bili utisi, katere so občutili, še dolgo tako močni kot strah, ki se jih je polotil pred začetkom boja in da se je ta strah z vsako prihodnjo bitko izdatno zmanjšal. Drugi vojaki so zopet izjavili, da so bili najbolj v strahu takrat, ko se jih je poslalo v prvo bojno vrsto ter so bili izpostavljeni v ognju sovražnika, ne da bi mogli z mesta. Povelje za napredovanje, za skok naprej, se je v takih slučajih vedno občutilo kot olajšavo. Vojaki so omenjali v svojih odgovorih tudi druga važna dejstva: občutek žeje, solzne oči, tresavico po cele životu, pokonci stoječe lase, hripavost, zdehanje itd. Zelo upliva na vojaka, ako vidi, da se trese njegov predpostavljani. In vendar so se v bitki tresli celo hrabri možje kot Henrik IV., Turenne, Friderik Veliki in drugi. Voditelji naj take predsodke vojakov vedno upoštevajo, ker pomeni v boju za vojaka častnik vse: ena kretanja, ena beseda in odmev je takoj tukaj: Razburjenost, ki se poloti častnika, se prenese tudi na vojaka. Margiarotti je nadalje vprašal vojake, kakšni občutki so jih prevevali v trenutku najhujšega ognja: ali so jim šle po glavi verske misli, prisega zvestobe, katero so obljubili kralju ali misli na kazni, ki so določene za slučaj strahopetnosti. Skoro vsi so odgovorili: "Šel sem naprej, ker je šel moj poročnik." Poročnik je edini častnik, katerega omenjajo vojaki. Od stotnika naprej so jim ostali vsi častniki tuji.

Ko je prvi utis pri kraju ter je odprt ogenj, se čutijo vsi vojaki oproščeni velike more. Poloti se jih bojna mrzlica in potem ne mislijo na ničesar več.

Revolucija v cerkvi.

Iz Prage poročajo: Proti dekani Alojziju Strnadu v Načertu je prišlo do velikih demonstracij vernikov, katerih se je udeležilo vse prebivalstvo načertske okolice. Povod za te demonstracije je bil ta, da je dal dekan s silo odstraniti iz župnije kaplana, ki je bil zelo priljubljen med prebivalstvom, ker je bil pošten in se ni hotel vmešavati v politiko. Neki posestnik je vzel odpuščenega kaplana, ki je ravno prestal težko bolezen in ki je bil brez vseh sredstev, k sebi na stanovanje. Pred kratkim bi moral kaplan brati zadnjo mašo. V slovo je prišlo v cerkev zelo mnogo ljudi. Obenem je pa prišel v cerkev tudi dekan in je hotel samo mašo brati. Obenem je pa ukazal, da morajo orglje prav glasno igrati, da se ne bo slišalo protestnih klicev vernikov. Nato je šel kaplan iz cerkve, njemu je sledila tudi večina vernikov. Pred cerkvijo so verniki glasno

protestirali ter sklenili, da bodo dekana vrgli iz cerkve. Množica je vdrila v cerkev, kjer pa ni več našla dekana. Preiskali so vso cerkev. Možica, ki je bila oborožena s kamni in gorjačami, je grozno kričala. Slučajno je neki čevljarji vajenec odprl v zakristiji omaro za obleko. V omari je stal blede in oznojen dekan. Množica je potem vlekla dekana v cerkev, kjer ga je hotela linčati. K sreči je prišlo v tem hipu avizirano orožništvo, ki je rešilo dekana iz precej nevarne situacije. Nato je šla razjarjena množica pred župnišče, kamor je orožništvo odpeljalo župnika, ter bombardirala in pljuvala na dekano kuharico, ki je prišla iz župnišča ter dražila ljudi. Demonstracije so trajale ves dan. Orožniki so bili brez moči. Se le zvečer so se demonstranti razšli.

Zagoneten umor.

Z Dunaja poročajo: Blizu Zofijinega mosta so v pred kratkim potegnili z Donavskega kanala, vrečo, v kateri je bilo truplo neke ženske. Glave, nog in rok ni bilo. Kot sumljivega storilec so aretirali bivšega pokopališkega čuvaja Janeza Faschinga, ki je vse priznal. Izpovedal je, da je umorjena 70-letna beračica vdova Schmerz. Umoril jo je iz jeze, ker je vedno prosjčila pri njem. Umor je izvršil neko popoldne v svojem stanovanju. Truplo je ležalo v noči pod njegovo posteljo, na kateri je on mirno spal. Drugi dan je razkosal truplo ter nesel truplo brez glave, rok in nog proti desetim zvečer v Donavski kanal. Policija je pa mnenja, da je Fasching vendarle izvršil roparski umor, ker so našli pri njem 140 kron. Beračica je imela precejšnje dohodke. V njenem precej lepo opremljenem stanovanju so našli mnogo kave, čaja, ruma, likerjev, obleke in srebrnega lišpa. Faschinga so oddali deželnemu sodišču.

Francoska in nemška armada.

London, Anglija, 1. septembra. Francosko ministrstvo je izdalo danes sledečo oficijelno poročilo:

Prvič: Z ozirom na sedanji položaj v Vogezi in Lotaringiji je treba pomisliti, da so naše čete v začetku operacij stopile v ofenzivo in vrgle sovražnika preko meje. Ko so dospeli naše čete do Saarburga, so naletele na tako močne utrdbe, da so se morale umakniti nazaj. Prvi del je ostal v bližini Couronne de Nancy, drugi pa v francoskih Vogezi. Nato so stopili Nemci v ofenzivo. Dvakrat smo jih že vrgli nazaj, toda oni dosedaj še niso odnehali.

To je prava oblegovalna vojna, ker se vsaka zavzeta pozicija takoj utrdi. Zaraditega se tudi prodiranje vrši primeroma počasi.

Drugič: V okolici Nancy-ja so se vršili že od začetka vojne mali spopadi, ki pa sploh niso prišli v poštev.

Tretjič: Med Verdunom in Merceires ob reki Maasi so stopili Francozi že v začetku vojne v ofenzivo. Čete v okolici Spincourta so preprečile nadaljnjo prodiranje nemške armade pod poveljstvom nemškega prestolonaslednika. Na drugi strani so nas pobili Nemci pri Paliseulu, vsled česar so bili ostanki naše tamošnje armade prisiljeni, da so se umaknili nazaj. V sled tega so morale tudi ostale čete priti nazaj preko reke Maase. Zadnje dni je nameraval sovražnik prepeljati več oddelkov čez reko Maas, kar se mu pa ni posrečilo. Medtem so pa dobile nemške čete dovolj ojačenj in so začele prodirati v Rocroy okraj. Včeraj se je bila vroča bitka v ozemlju med reko Maas in Rethel. Kako se bo končala, ni še nikomur znano.

Četrth: Na severu sta zavzeli francoska in angleška armada pozicije v okrožju Dinanta, Charlerioia in Monsa. Vzdržali sta z uspehom več napadov. Nemci hočejo na vsak način prodreti proti zapadu. V Peronne okraju se je vršila vroča bitka, v kateri smo pognali gardo in deseti armadni zbor do Oise.

Najbolj pripravo.

Gospodična v knjigarni: — Kaj mislite, kakšno knjigo bi podarila svojemu zaročencu?

Prodajalec: — Dajte mu banono, a to bo še najbolj zadovoljilo.

Smolna.

Jaz imam pa res smolo! Ko mi je hotel poročnik razkriti

nihezen, je bil izdan signal za mobilizacijo.

Za smeh in kratek čas.

BREZ SKRBI.

— Koliko stane ta tvoja nova obleka?
— Počakaj, to bova že na sodišču zvedela.

ZLO BNO.

— Mama, zakaj je oče danes tako hud?
— Saj ni hud.
— Kako bi ne bil, ker je ra vno prej vščipnil kuharico v roko.

V kopalšču.

— S temi oblekami je pa res križ! Po zimi človek ne ve kaj bi oblekel, po leti pa ne ve, kaj bo slekel, da bo se dopadel možkim!

"Sramežljiva" mladina.

Stirinajstletna Ana je nekoliko bolna. Mati pokliče zdravnika, da bi jo preiskal. Ko pride zdravnik k njej, pravi materi: — Mama, ali bi ne bilo boljše, da bi šla za ta čas ven, da bova z zdravnikom sama?

Nevaren pes.

— Ali Vaš pes grize, soseda?
— Seveda grize, posebno sedaj v postnem času.

SMO LA.

Jaz imam pa res smolo! Ko mi je hotel poročnik razkriti

O MOŽU, KI JE UKRADEL SVET.

Roman 20. stoletja.

Spisal Holt W. White; za "Glas Naroda" priredil.*

(Nadaljevanje.)

Strong je videl v duhu Diano in njen prosek pogled. Najprej se je mislil obrniti in oditi nazaj. Ko se je obrnil, je zapazil za svojim hrbtom tri močne moze, ki so zapirali močna hrastova vrata, zakrita med zagrinjali. Mladenci se je pomilovalno nasmešili.

— Vse Velicanstvo, slučajno sem je nekaj slišal o tej imenitni vzpenjači. Že večkrat bi rad vedel, kakšna je.

Kraj se ni čisto nič zmenil za njegove besede, in mu rekel, da naj vstopi. Odprl je pozlačena vrata in pritisnil na gumb, nakar je začel takoj delovati motor.

Ker je hotel dati Strong kralju prednost, kralj pa Strongu, sta se nekaj časa rivala sementertja. Slednjič je vstopil kralj, Strong pa za njim. Pripeljala sta se v velik prostor, ki je bil le površno opremljen s pohištvo.

— Slednjič sem odkril skrivnost tega stolpa, o katerem sem slišal že toliko pripovedovati — je vzkliknil Strong.

Na življenje in smrt.

Ko je pogledal okoli sebe, ni bilo že kralja nikjer. Tako je začel z delom. Najprej se je hotel prepričati, kako izgleda ta past. Preiskal je vse stene, pa ni mogel najti ničesar, kar bi ga zadovoljilo. Tla je pokrivala težka, rdeča preproga. Ob steni je stala miza, na njej pa vse polno različnih jedil in pijač.

— Ne, na to me pa ne boš zvalil moj ljubi kralj!

Poleg mize in posode piva je stala kovrta z njegovim naslovom. Hlastno jo je odprl in bral:

Spoštovani gospod: —

Zal mi je, da se moram za nekaj časa posloviti in se podati k svojim gostom. Upam, da Vam ne bo dolgčas. Kuharju sem naročil, da naj Vam skuha ono, kar se Vam najbolj dopade. Vaš udani

Montgomery Jones.

Strong je zvil pismo nazaj in se prisrčno zasmel. — Ne boš dosegel svojega cilja, le potolaži se, Jones. Vse drugače bo prišlo, kot si mogoče misliš.

Po dolgotrajnem iskanju je dobil v nekem kotu gumb za električno svetilko. Prizgal je luč in stopil k oknu ter odgnil zavese. Soba je ležala v visokem stolpu ki ni imel nobenega okrasa, po katerem bi bilo mogoče splezati na tla. Skozi okno toraj ne more ujeti, to je vedel takoj. Na streho mu tudi ni bilo mogoče priti, ker so bile nad oknom dolge palice, ki so zabranjevale vsak dostop. Strong pa vseeno ni obupal. Ko je bil zadnjič v Oxfordu, mu je pripovedoval Hangley ravno o tem stolpu. Začel je preiskovati strop in zapazil nekaj, kar mu je vilo novega upanja v srečo. Sredi stropa so bila mala vrata, katerih okoli navadnega človeka skoraj ni moglo opaziti. Toliko da ni veselja zakričal, pa se je še pravčasno premagal, ker je zaslišal korake. V sobo je stopil kralj balkanski.

— Le sedite — mu je rekel Montgomery Jones — sedaj me ni treba smatrati kraljem, ampak govorite z menoj, kot z dobrim prijateljem.

— Zelo me veseli — je odvrnil Strong — in prepričani bodite, da ne bom govoril z Vami kot s kraljem, pač pa kot z malovrednim človekom, ki po nedolžnem zapira ljudi.

Kralj je stopil k njemu in mu pomolil orožje pod nos z besedami: — Mi boste že oprostili, da sem prinesel orožje seboj.

Strong se mu je nalahko priklonil.

— Ko ste mi prvič rekli, da boste ukradli svet, sem mislil, da se norčujete. Po dolgem premišljevanju sem pa prišel do zaključka, da bi bili vsega zmožni.

Strong se je znova priklonil.

— Samo nekaj bi Vam še rad razodel. Mož, ki bo ukradel svet, niste Vi, pač je pa to kralj Balkanski.

V Strongovem obrazu ni zatrepetala ni najmanjša žilica.

— Bodiva kratkih besedi. Dajte mi svoj zrakoplov, pa bova zopet prijatelja.

— Ničesar drugega? — je rekel Strong in se zasmel. — Gospod Jones, Vi se znate pa res kraljevsko zabavati. Sicer se lahko natančneje pogovoriva o celi zadevi. Dovolite mi, da Vam staviim nekaj pogojev!

— Kar govorite!

— Dajte mi svojo hčer za ženo.

Kralj je skočil po koncu kot da bi ga pičil gad.

Strong ga je gledal, misleč, da bo izprožil, kar se pa k sreči ni zgodilo. Kralj ga je še enkrat zaničljivo pogledal in odšel skozi vrata.

Ko se je Strong čutil samega, je pomaknil mizo sredi sobe, stopil nanjo in začel preiskovati strop.

— Mir tam spodaj! — se je oglašil debel glas, in skozi odprtino je pogledalo dvojce žarečih oči stražnika.

— Prosim Te, prijatelj — je rekel Strong — pusti me malo na streho; tako je soparno, da ne morem več prestajati. Ne boj se, ne bom ušel. Saj vendar veš, da ne morem s trehe nikamor. Stražnik je nekoliko pomislil, nato pa skočil v sobo. Ko je zagledal na mizi polno posodo piva, je takoj stopil k njej in začel piti v dolgih požirkih.

— Lezi na zofa in se nekoliko prespi. Ravno kar mi je rekel kralj, da ga danes ne bo sem. Brez skrbi si lahko.

Stražnik ni dolgo časa pomišljal, legel je v kot, in kmalo se je zaslislalo močno smrčanje.

Strong je postavil stol na mizo, stopil nanj in se oprijel zunanjega roba odprtine.

Ko je hotel skočiti na streho, ga je nekaj zgrabilo za nogo in zakričalo: — Stoj, streljal bom!

Mladenci je z vso silo sunil nazaj in zadel v nekaj mehkega. Zdolaj je zakričalo in padlo na tla. Trenutek pozneje je že stal Strong na strehi in gledal v sobo. Na tleh je sedel kralj Balkanski in mu žugal s pestjo. Iz nosa in ust mu je tekla kri.

Strong je zažvižgal kakor jastreba.

V daljavi se je prikazala "Di". Zažvižgal je še enkrat. Zrakoplov se je s silno naglico približal in obstal tik strehe.

Kraljeva jeza.

Spodaj je proklinjal kralj in iskal svoja razbita očala. Slednjič se je spomnil, da ima v enem žepu še ene. Sele ko jih je nataknil, je videl, da mu je Strong ušel. Zapazil je stol na mizi in skočil nanj. Stropna vrata so bila zaprta. Prekrat je zakričal, pa se ni nihče oglašil. Znova je segel v žep in vzel iz njega par ključev. Po dolgem prizadevanju je odprl vrata. V svoji strašni jezi niti pomislil ni, da ga ima sovražnik v popolni oblasti. Kako lahko bi ga bil udaril Strong s pestjo po glavi in ga enkrat za vselej napravil neškodljivega. Ves zelen od jeze je splezal na streho.

Stronga ni bilo več tam.

Kralj je pogledal pod oblake. O "Di" ni bilo nobenega sledu več.

Vladarju ni nikakor šlo v glavo, kam je izginil Strong. Stopil je na rob stolpa. Mogoče je skočil na cesto?

Nekaj trenutkov pozneje je priplezal na streho tudi princ Ludovik Silvanski.

— Ali ga ni več?

— Ušel je prokleti pes! Zrakoplovom je ušel! Še tega je manjkalo! Sedaj bo lopov vse naznanil pristojni oblasti. Kdo ve, kako se bo stvar končala. Kmalom bom imel par detektivov za petami.

Kralj je kričal in se tolkel s pestmi po čelu.

— Za njim moram! Takoj za njim. Stavim glavo, da se zopet nahaja v svoji umazani koči. Takoj v avtomobil!

Ko sta prišla v dolenji prostor je zapazil kralj služabnika, spečega na zofi. Stopil je k njemu in ga udaril po glavi.

— Kanalijs! Vstani, prokleta kanalijs!

Možak se ni ganil.

Kralj se je obrnil k princu rekoč: — To je toraj uspeh Vašega krasnega načrta! Stronga ste se bali. Bali ste se ga, da veste. Da bi ga spravili s sveta, ste mu dali zastrupljeno vino. On je pre pameten, da bi ga pil, pač ga je pa dal temu možu tukaj. Tega imate toraj vi na vesti! Odsedaj znanprej bom delal po svoji lastni pameti. Ne hudiča, ne boga ne bom poslušal.

— Sedaj pa v garažo. Takoj v avtomobil!

Par minut pozneje je sedel princ pri krmilu, kralj pa v ozađu. Vozila sta s histrostjo 60 kilometrov na uro.

— Hitreje! Hitreje! — je kričal kralj.

In šlo je kakor strela.

Okoli pete ure zjutraj sta se bližala hiši obeh prijateljev.

Princ je malo pred hišo vstavil.

— Kaj pa sedaj?

(Dalje prihodnjaki.)

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblašteni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lavšič.

Denver, Colo.: John Debeve in A. J. Terbove.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Roitz in Frank Janesh.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saffich.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.

La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Joliet, Ill.: Frank Laurich in John Zaletel.

Mineral, Kans.: John Stale.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barorič.

Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.

Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.

Manistique, Mich. in okolica: 3. Kotzian.

So. Range, Mich. in okolica: M. D. Liković.

Chisholm, Minn.: K. Zgonc.

Duluth, Minn.: Joseph Sharan.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze, M. L. Kapsch in Jos. J. Peshel.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibing, Minn.: Ivan Pouše.

Nashauk, Minn.: Geo. Maurin.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

Aldridge, Mont.: Gregor Zobeč.

Klein, Mont.: Mich. Krivec.

Brooklyn, N. Y.: Alojzij Česa.

rek. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, O.: Frank Sakser, J. Marintić, Chas. Karlinger in Frank Kovačič.

Bridgeport, O. in okolico: Fr. Hočvar.

Barbeton, O. in okolico: Alois Balant.

Collinwood, O.: Math. Slapnik.

Lorain, Ohio in okolico: John Kumše 1935 E. 29th St.

Youngstown, O.: Ant. Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin.

Allegheny, Pa. in okolico: M. Klarich.

Braddock, Pa.: Ivan Germ.

Bridgeville, Pa.: Rudolf Peteršek.

Burdine, Pa. in okolico: John Keržišnik.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Broughton, Pa. in okolico: A. Demšar.

Export, Pa. in okolica: John Prostor.

Forest City, Pa.: Karl Zalar in Frank Leben.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Franklin, Pa. in okolica: Fran R. Drašler.

Irwin, Pa. in okolico: Frank Demšar.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja.

Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.

Moon Run, Pa. in okolico: Fr. Maček.

Pittsburg, Pa.: Ignacij Podvanski, Ignaz Magister, Frank Bambič in Z. Jakše.

Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.

Steelton, Pa.: Anton M. Pačič.

Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.

Winterquarters, Utah: Louis Blasich.

Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.

Ravensdale, Wash.: Jakob Romšak.

Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in Frank Bartol.

Grafton, Wis.: John Stampfel.

Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Meh.

Sheboygan, Wis.: Anton Starich.

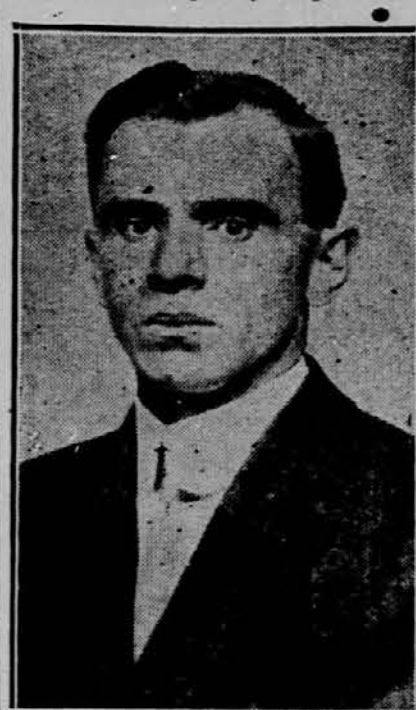
West Allis, Wis.: Frank Skok.

Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.

Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

NAZNANILO.

Rojakom v Gilbert, Minn., in okolici naznanjamo, da je

Mr. LOUIS VESSEL

naš zastopnik, kateri je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" ter izdajati za to vednoizsu su uo "uprijod suafu" v vseh poslih in zato ga rojakom toplo priporočamo.

Upravn. "Glasa Naroda".

Izšla je

lična knjiga:

"VOJKA NA BALKANU".

Valed vestranske želje naročil li smo več itisov te knjige in je sedaj enaj. rojakom na raspe lago.

Knjiga "Vojaka na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je o premljeno s 255 slikami, tikajče se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med so vržniki. Sešitkom je prideljea tudi večji slovenski semljavid balkanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti p 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred \$1.85. Na roča se pri:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Podpisal je izslikatli najpoudarjenost in tiskature na svetu. Alpin tiktura, la Alpenomade ženskan in smoklin, kateri jo rabijo, nastoje v le stih, sednih lasie popolno ma, se bodo zasladi in ne bodo osivili. Ravno tako kraste močend v šestih tednih brada in brke, ki ne bodo izpadle in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma odpravim revmatizem, koščol, tganje po rokah, noga in brstenci. Rane, opekline, bole, ture, kraste in kurja očesa, bradavice, pokesje nog, zablino itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so elata in najbolj uspešna. Pšista takol po cenik! Pošljem ga zastoni.

JAKOB WAHČIČ, 1092 E. 64th St. Cleveland, O.

N. B. Osmena, ki bi rabil moja zdravila brez aspeha, plačam \$50.

Amerika in Amerikanci.

Spisal REV. J. M. TRUNK.

Slovenic Publishing Company

je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo Rev. J. M. Trunka:

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izreči na tem mestu kako kritiko, pač pa izjavljamo, da je to izvrstno delo, katerega bi si moral nabaviti vsak rojak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojem in posameznikom, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo stariši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj lemarikdo zapazil ali samega sebe, ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda radi tega, ker se ni vpisrilo zanjo kričeče reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, veliko manj vredno knjigo. Posebno primerna je knjiga kot božični dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je \$2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari domovini.

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Denar mečete proč!

ako ne podpirate svojega rojaka. Pri meni dobite

izvrstno domače vino

galon po 75c. in več.

Pri odjemu več kot 10 galon dajem popust, ter se posebno priporočam slavim slovenskim družbam ob priliki kake veselice, tudi onim za svatbe.

V zalogi imam izvrstne domače klobase in vsakovrstne grocerijske blago, katerega ljubim naš narod. Pošljamo denar na vse strani sveta in parobrodne listke za vse proge. Zastopam "Glas Naroda", prodajam in kupujem avstrijski denar. 8 tvrdko Frank Sakser sem v trgovski sveti. Upravljam vse v notarski posel spadajoče dela, ker sem javni notar. (Notary Public.)

FRANK JURJOVEC, 1801 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET

WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.

PRODAJA vožne listke, vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

PHONE 246

Zastopnik "GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ!

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Po znižani ceni!

Amerika in Amerikanci.

Spisal Rev. J. M. Trunk

je dobiti poštine prosto za \$2.50. Knjiga je vezana v platno in za spomin jako prilijčna.

Založnik je imel veliko stroškov in se mu nikakor n izplačala, zato je cena snižana, da se vsaj deloma pokrijejo veliki stroški.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.